

Tiranë, më 21.09.2026

K Ë R K E S Ë

K Ë R K U E S:

- 1. SHOQATA KOMBËTARE E GJYQTARËVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**, e regjistruar si person juridik në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 2160, datë 25.01.2008, me seli qendrore në Tiranë, me adresë emaili shoqataegjyqtareve@gmail.com dhe Gjykata e Posaçme e Apelit dhe Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar, përfaqësuar nga kryetari z. Engert Pëllumbi.
- 2. UNIONI I GJYQTARËVE TË SHQIPËRISË**, i regjistruar si person juridik në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 2171, datë 04.02.2008, me seli qendrore në Tiranë, me adresë: Bulevardi “Zhan D’Ark”, kulla 2, kati i parë, përfaqësuar nga kryetari z. Gerd Hoxha.
- 3. SHOQATA E PROKURORËVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**, e regjistruar si person juridik në Gjykatën e Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë, me vendimin nr. 7659, datë 26.11.2025, me seli qendrore në adresën: Godina e Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Elbasan, me adresë emaili: prokuroret@gmail.com, përfaqësuar nga kryetari z. Gezim Spahiu.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, me adresë: Bulevardi “Dëshmorët e Kombit”, Tiranë.

KËSHILLI I LARTË GJYQËSOR, me adresë:
Bulevardi “Dëshmorët e Kombit”, Tiranë. Godina
“Poli i Drejtësisë”, rruga “Ana Komnena”, Tiranë.

KËSHILLI I LARTË I PROKURORISË, me
adresë: Bulevardi “Dëshmorët e Kombit”, Tiranë.
Godina “Poli i Drejtësisë”, rruga “Ana Komnena”,
Tiranë.

OBJEKTI:

1. Shfuqizimin e ligjit nr. 95/2026, datë 18.9.2026,
“Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 96/2016,
“Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në
Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar.
2. Pezullimin e zbatimit të ligjit nr. 95/2026, deri në
hyrjen në fuqi të vendimit përfundimtar të Gjykatës
Kushtetuese.

BAZA LIGJORE:

Nenet 4, 5, 7, 15, 17, 81, 82, 83, 84, 131, 132, 134, 135,
138, 145, 147 dhe 147/a të Kushtetutës së Republikës
së Shqipërisë, të ndryshuar.

PËRPARA GJYKATËS KUSHTETUESE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË,

E nderuar znj. kryetare e Gjykatës Kushtetuese,

Të nderuar zonja dhe zotërinj gjyqtarë kushtetues,

Po ju paraqesim më poshtë parashtrësën tonë duke parashtruar faktet dhe
rrethanat, ligjin përkatës, ku jemi mbështetur, analizën dhe arsyetimin ligjor, për të arritur
në konkluzionin se kërkesa tonë duhet pranuar.

I. RRETHANAT E ÇËSHTJES

1. Me vendimin nr. 15, datë 17.02.2026, Gjykata Kushtetuese ka vendosur: “1.
Pranimin pjesërisht të kërkesës. 2. Shfuqizimin e fjalisë së parë të shkronjës “a” të nenit
1, si dhe të pikës 2 të nenit 2 të ligjit nr. 33/2023, datë 25.05.2023, “Për një ndryshim në
ligjin 96/2016 “Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë”,
të ndryshuar”, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë. 3.
Detyrimin e Kuvendit të miratojë ndryshimet ligjore të nevojshme, sipas arsyetimit të këtij
vendimi, brenda datës 31.07.2026. 4. Efektet e shfuqizimit sa më lart hyjnë në fuqi ditën
e hyrjes në fuqi të ndryshimeve ligjore dhe, në çdo rast, jo më vonë se data 31.07.2026.”
Ky vendim është botuar në Fletoren Zyrtare nr. 80, datë 17 prill 2026.

1.1. Ndër të tjera, Gjykata Kushtetuese ka arsyetuar se: “110. Gjithashtu, duke
konsideruar se Ligji Ndryshues parashikon rregullim prapaveprues, pasi formula e re
për llogaritë nga data 01.04.2023, Gjykata vlerëson se efektet financiare të ligjit të ri
duhet të llogariten po nga data 01.04.2023, duke përcaktuar një skemë të arsyeshme

përshtatjeje për pagesat e prapambetura për periudhën nga data 01.04.2023 deri në hyrjen në fuqi të ligjit të ri. Ndërkohë, nëse nuk bëhen ndryshimet ligjore deri në datën 31.07.2026, llogaritja e pagesave të prapambetura do të bëhet me formulën që i referohet funksionarit të administratës së lartë publike, sipas referencës së analizuar në vendimin nr. 35/2022 të kësaj Gjykate.”

2. Rezulton e provuar se Kuvendi nuk ka miratuar ligj ndryshues për përcaktimin e formulës së pagës së magjistratëve brenda datës 31.07.2026 dhe se, për rrjedhojë, formula ligjore që është shfuqizuar nga Gjykata Kushtetuese ka humbur fuqinë tranzitore juridike pikërisht në këtë datë. Në këtë mënyrë rezulton se Gjykata Kushtetuese i njohu Kuvendit një hapësirë normuese për të zgjedhur mënyrën e rregullimit, por jo të drejtën për të mos vepruar. Diskrecioni i Kuvendit ishte, pra, një hapësirë vlerësimi për gjetjen e zgjidhjes kushtetutshmërisht të përshtatshme, jo diskrecion për zbatimin ose moszbatimin e vendimit. Kjo përforcohet nga dispozitivi, ku në pikën 3 të tij Gjykata Kushtetuese u shpreh se në çdo rast detyrimi i Kuvendit për miratimin e ligjit amendues duhet të realizohet deri në datën 31.07.2026. Shprehja “*në çdo rast*” e përjashton mundësinë që mosmiratimi i ligjit të shtynte efektet e shfuqizimit përtej datës 31 korrik 2026. Pas kësaj date formula e shfuqizuar nuk mund të vazhdonte të përdorej.

3. Në këto kushte, Këshilli i Lartë Gjyqësor, duke pasur parasysh pjesën dispozitive dhe pjesën arsyetuese të vendimit nr. 15, datë 17.02.2026, të Gjykatës Kushtetuese dhe gjithashtu edhe dispozitivin dhe pjesën arsyetuese të vendimit nr. 35, datë 22.11.2022, të Gjykatës Kushtetuese, ka miratuar vendimin nr. 435, datë 26.08.2026, “*Mbi miratimin e pagës referuese bazë të magjistratit (gjyqtar), sipas Vendimit nr. 15, datë 17.02.2026 të Gjykatës Kushtetuese*”, me anën e së cilit konkretizoi dhe unifikoi zbatimin e vendimit nr. 15, datë 17.02.2026, dhe vendimit nr. 35, datë 22.11.2022, të Gjykatës Kushtetuese mbi pagën bazë referuese të magjistratit gjyqtar. Me anën e këtij vendimi është vendosur, ndër të tjera: “*1. Të miratojë pagën referuese bazë për magjistratin (gjyqtar), sipas arsyetimit të vendimit nr. 15/2026 dhe vendimit nr. 35/2022, të Gjykatës Kushtetuese, referuar përcaktimeve në VKM-në nr. 325/2023, të ndryshuar, kategoria e lartë drejtuese “Kategoria I”, klasa e pagës “Klasa 1-2”, të përbërë nga paga për pozicion (në shumën 222,425 lekë, sipas klasës) plus shtesa e nivelit të kualifikimit “Grupi i diplomës 1” (në shumën 14.000 lekë), për periudhën nga data 01 gusht 2026 e në vazhdim. 2. Departamenti i Programimit dhe Administrimit të Buxhetit dhe njësitë përgjegjëse për buxhetin në gjykatat e të tre niveleve, të bëjnë një analizë të plotë të situatës buxhetore në shpenzime personeli për vitin 2026 si dhe të fillojnë pagesën e pagave për periudhën nga data 1 gusht 2026 e në vazhdim, sipas përcaktimeve të pikës 1 të këtij vendimi...*”.

4. Të njëjtin qëndrim ka mbajtur dhe Këshilli i Lartë i Prokurorisë duke miratuar vendimin nr. 144, datë 28.08.2026 “*Për miratimin e pagës referuese bazë për efekt të përlllogaritjes së pagës së anëtarit të Këshillit të Lartë të Prokurorisë dhe magjistratëve/prokurorë të sistemit të prokurorisë, sipas vendimit Nr. 15, datë 17.02.2026, të Gjykatës Kushtetuese*”. Ky vendim është zbatuar nga nëpunësi autorizues pranë Prokurorisë së Përgjithshme, Sekretari i Përgjithshëm me shkresën nr. 1410 prot., datë 31.08.2026 me lëndë: “*Për përlllogaritjen e pagës së magjistratit mbi bazën e vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese*”. Ky vendim i është komunikuar prokurorive për zbatim. Në këtë shkresë, ndër të tjera, citohet: “*Efektet e ndryshimit të*

pagës referuese për magjistratet/prokurorë të shtrihen edhe në pagën e këshilltarit ligjor, jomagjistrat dhe oficerëve të policisë gjyqësore të cilët ushtrojnë funksionet në prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm”.

5. Me vendimet e mësipërme u konkretizua, për sistemin gjyqësor dhe atë të prokurorisë, paga referuese bazë e magjistratit dhe efektet financiare që rrjedhin prej saj. Këto akte janë në fuqi. Ato nuk rezultojnë të jenë shfuqizuar, pezulluar apo deklaruar të pavlefshme nga ndonjë organ kompetent dhe nuk rezulton as të jetë kërkuar kundërshtimi i tyre në rrugë gjyqësore nga ndonjë autoritet publik. Për rrjedhojë, organet dhe strukturat e sistemit gjyqësor dhe ato të prokurorisë kanë jo vetëm të drejtën, por edhe detyrimin për t'i zbatuar ato.

6. Në mbështetje të akteve të mësipërme, Nëpunësit Autorizues pranë çdo gjykate dhe prokurorie kanë nxjerrë aktet për përllogaritjen e pagës referuese të magjistratit si dhe kanë miratuar dokumentacionin tekniko-financiar për pagat e muajit gusht 2026 siç janë: urdhër-shpenzimet dhe listëpagesat. Më datë 01.09.2026, të gjitha njësitë shpenzuese (gjykatat dhe prokuroritë) në vend kanë depozituar në strukturat përkatëse të Thesarit dokumentacionin e rregullt ligjor për kalimin e pagave për muajin gusht.

7. Me përjashtim të Prokurorive pranë Gjykatave të Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Kukës dhe Dibër, ku Degët e Thesarit pranuan dokumentacionin dhe bënë pagesat sipas formulës që rezulton nga paragrafi 110 i vendimit nr. 15, datë 17.02.2026, të Gjykatës Kushtetuese, që më datë 02.09.2026, për të gjitha gjykatat dhe prokuroritë e tjera Degët e Thesarit kanë informuar personelin ekzekutues financiar të gjykatave dhe prokurorive se kishin urdhër verbal nga Ministria e Financave për pezullimin e pagave të magjistratëve dhe personelit administrativ.

8. Më datë 02.09.2026, ministri i Financave ka nxjerrë aktin e vetëm shkresor që hedh dritë mbi gjithë këtë veprimtari pezulluese dhe bllokuese ekzekutive të Degëve të Thesarit mbi ekzekutimin e urdhrave të titullarëve të institucioneve të drejtësisë, konkretisht shkresën nr. 14110 prot., datë 02.09.2026. Përmes këtij akti bëhet me dije se shkaqet e bllokimit të ekzekutimit të urdhrave të shpenzimeve për pagat e sistemit të drejtësisë kanë qenë paraqitja e një formule të ndryshme përllogaritjeje për pagat e muajit gusht 2026 nga ajo e muajit korrik 2026, duke e bazuar sakaq në një pretendim mbi interpretimin e vendimit nr. 15, datë 17.02.2026 të Gjykatës Kushtetuese dhe ekzistenca e disa modeleve të këtyre urdhër-shpenzimeve nga autoritete të ndryshme. Ky akt, ndër të tjera, tregon se Degët e Thesarit kanë vijuar verifikimin e ligjshmërisë së urdhrave të shpenzimeve dhe dokumentacionit respektiv justifikues, me qëllim unifikimin e praktikës financiare buxhetore. Sipas Ministrisë së Financave, në dispozitivin dhe arsyetimin e këtij vendimi, Gjykata Kushtetuese ka vendosur detyrimin e Kuvendit për të miratuar formulën e re të përllogaritjes së pagës së magjistratëve me ligj, duke treguar se, për sa kohë nuk kishte ligj të miratuar nga Kuvendi, as Ministria e Financave nuk mund të merrte këtë prerogativë ligjvënëse dhe se ajo nuk mund të ekzekutonte urdhra që vinin nga autoritete që nuk kishin prerogativë legjislative, duke shtuar se Degët e Thesarit nuk kanë autoritetin të zgjedhin interpretimin kushtetues të drejtë të ligjit dhe Kushtetutës përballë praktikave të ndryshme të interpretimit dhe kuptimit të vendimit të Gjykatës Kushtetuese. Më tej ministri i Financave ka kërkuar nga Këshilli i Lartë Gjyqësor dhe Këshilli i Lartë i Prokurorisë që të procedonin menjëherë me paraqitjen e listëpagesave dhe urdhër-

shpenzimeve për pagat sipas parametrave ligjorë të korrikut të vitit 2026 dhe se urdhërshpenzimet sipas këtyre parametrave ligjorë do të ekzekutoheshin menjëherë.

8.1. Në këtë mënyrë, pavarësisht përdorimit formal të termit “sugjerojmë”, përmbajtja dhe pasojat e shkresës nuk mbetën në nivelin e një opinioni juridik. Ajo prodhoi efekt administrativ konkret: dokumentacioni i hartuar sipas vendimit nr. 435/2026, të KLGJ-së, vendimit nr. 144, datë 28.08.2026, të KLP-së, vendimit nr. 15, datë 17.02.2026, të Gjykatës Kushtetuese si dhe udhëzimeve/urdhrave të Nëpunësve Autorizues të gjykata dhe prokurori, nuk u procedua. Kjo lidhje shkakësore konfirmohet nga komunikimet zyrtare të punonjësve të Thesarit. Në këto komunikime është bërë e ditur se, “*në vijim të komunikimit me Ministrinë e Financave*”, Dega e Thesarit nuk mund të procedonte me ekzekutimin e diferencave të pagave deri në përfundimin e verifikimit. Pra, mosprocedimi nuk ishte rezultat i mungesës së dokumentacionit financiar të gjykatave dhe prokurorive. Ai ishte rezultat i drejtpërdrejtë i qëndrimit të mbajtur nga Ministria e Financave.

9. Ndodhur në këto kushte, pothuajse të gjitha gjykatat dhe prokuroritë e të gjitha niveleve, duke filluar nga data 08.09.2026 e në vijim, iu drejtuan Gjykatave Administrative të Shkallës së Parë Tiranë dhe Lushnjë sipas kompetencës tokësore, duke paditur, Degët e Thesarit dhe Ministrinë e Financave dhe duke kërkuar, ndër të tjera: marrjen e masës së sigurimit të padisë, duke vendosur, deri në përfundimin e gjykimit me vendim të formës së prerë: **a)** pezullimin e efekteve të aktit/veprimit administrativ të Ministrisë së Financave, të materializuar në shkresën nr. 14110 prot., datë 02.09.2026, si dhe të veprimeve administrative pasuese të strukturave të Thesarit, në pjesën që kanë sjellë mosprocedimin, pezullimin ose pengimin e urdhër-shpenzimeve dhe listëpagesave të paraqitura nga gjykatat dhe prokuroritë; **b)** si masë tjetër të përshtatshme, urdhërimin e menjëhershëm të palëve të paditura që, gjatë kohëzgjatjes së masës së sigurimit, të mos pengojnë dhe të mos mbajnë të pezulluar procesimin në sistemin e Thesarit të urdhërshpenzimeve dhe listëpagesave të paraqitura nga gjykatat dhe prokuroritë në zbatim të vendimit nr. 15, datë 17.02.2026, të Gjykatës Kushtetuese; vendimit nr. 435, datë 26.08.2026, të Këshillit të Lartë Gjyqësor; vendimit nr. 144, datë 28.08.2026 të Këshillit të Lartë të Prokurorisë dhe udhëzimeve/urdhrave të Nëpunësve Autorizues të gjykatave dhe prokurorive.

10. Gjykatat Administrative të Shkallës së Parë Tiranë dhe Lushnjë kanë pranuar masat e sigurimit të padisë të paraqitura nga Këshilli i Lartë Gjyqësor, Gjykata e Lartë, Gjykata e Posaçme e Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, Gjykata e Apelit të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë, Gjykata e Apelit Administrativ Tiranë, Gjykata e Posaçme e Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar, Gjykatat e Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë, Durrës, Fier, Vlorë, Sarandë, Berat, Gjirokastrë, Shkodër, Lezhë, Kukës dhe Dibër, si dhe Gjykatat Administrative të Shkallës së Parë Tiranë dhe Lushnjë. Gjithashtu, janë pranuar sigurimet e padisë për Prokurorinë e Përgjithshme, Prokurorinë pranë Gjykatës së Apelit të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë dhe Prokuroritë pranë Gjykatave të Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë, Durrës, Elbasan, Fier, Vlorë, Sarandë, Berat, Gjirokastrë, Shkodër dhe Lezhë.

11. Nga aktet provuese rezulton se pagat e muajit gusht 2026 janë procesuar dhe kanë kaluar në bankat respektive nga Degët e Thesarit dhe Ministria e Financave më datat

16, 17 dhe 18 shtator 2026 në zbatim të vendimeve për masat e sigurimit të padive të lëshuara nga Gjykatat Administrative të Shkallës së Parë Tiranë dhe Lushnjë dhe jo në zbatim të drejtpërdrejtë të vendimit të Gjykatës Kushtetuese. Pagat për muajin gusht 2026 kanë kaluar sipas formulës së parashikuar në paragrafin 110 të vendimit nr. 15, datë 17.02.2026, të Gjykatës Kushtetuese, që garanton uljen e fshehtë dhe të shënjestruar të pagave të magjistratëve.

12. Megjithatë, po më datë 18.09.2026, Kuvendi i Shqipërisë miratoi ligjin nr. 95/2026, datë 18.9.2026, *“Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 96/2016, ‘Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë’”*, të ndryshuar (në vijim, ligji nr. 95/2026). Kështu, në nenin 1 të këtij ligji parashikohet shprehimisht: *“Në nenin 12, pika 5, shkronja ‘a’ ndryshon si më poshtë: ‘a) paga referuese bazë për funksionet gjyqësore dhe të prokurorisë, e cila është e njëjtë me shumëzimin e koeficientit 0.38 me pagën e Presidentit të Republikës. Paga referuese bazë për funksionet gjyqësore dhe të prokurorisë indeksohet me vendim të Këshillit të Ministrave jo më vonë se dy vjet nga indeksimi i fundit. Niveli i indeksimit në çdo rast nuk kalon një pikë përqindjeje mbi nivelin e targetuar të inflacionit nga Banka e Shqipërisë.”*, ndërsa në nenin 2 të këtij ligji parashikohet: *“Pas nenit 12 shtohet neni 12/1 me këtë përmbajtje: ‘Neni 12/1 Përtej efektit në pagat e gjyqtarëve dhe prokurorëve, ndryshimi në pagën referuese bazë i përcaktuar në nenin 12, pika 5, shkronja ‘a’, të këtij ligji sjell efekte vetëm për pagën e anëtarëve dhe kryetarit të Gjykatës Kushtetuese, sipas referencës në nenin 17, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, ‘Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese’, i ndryshuar. Për të gjithë funksionarët dhe nëpunësit e tjerë publikë, kur pagat e tyre referojnë te paga e gjyqtarit ose prokurorit, llogaritja kryhet duke marrë parasysh pagën referuese bazë për funksionet gjyqësore dhe të prokurorisë përpara hyrjes në fuqi të vendimit nr. 15, datë 17.2.2026, të Gjykatës Kushtetuese.”*. Ndërkohë në nenin 3 të këtij ligji nën titullin **“Hyrja në fuqi”**, parashikohet se: *“Ky ligj hyn në fuqi menjëherë dhe i shtrin efektet financiare prej datës 1.4.2023 vetëm për pagat e gjyqtarëve, prokurorëve, anëtarëve dhe kryetarit të Gjykatës Kushtetuese.”*. Ky ligj është shpallur me dekretin nr. 495, datë 18.9.2026, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë. Në nenin 2 të këtij dekreti është dhënë pëlqimi për hyrjen e menjëhershme në fuqi të ligjit nr. 95/2026, *“Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 96/2016, ‘Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë’”*, të ndryshuar. Gjithashtu, ky ligj së bashku me dekretin është botuar në Fletoren Zyrtare nr. 203, datë 18 shtator 2026.

13. Ligji objekt kundërshtimi nuk u shoqërua me një proces konsultimi, ashtu sikurse e la detyrë Gjykatën Kushtetuese me vendimin nr. 15, datë 17.02.2026.

14. Nga komunikimet elektronike të administruara rezulton se më datë 15.09.2026 shoqatat përfaqësuese të magjistratëve dhe institucionet e sistemit të drejtësisë u njoftuan për pjesëmarrjen në seancat dëgjimore parlamentare vetëm pak minuta përpara zhvillimit të tyre. Konkretisht, ftesa e Komisionit për Çështjet Ligjore dhe Administratën Publike për seancën e planifikuar në orën 13:00 u dërgua në orën 12:24 të së njëjtës ditë, ndërsa njoftimi për dëgjesën e Komisionit për të Drejtat e Njeriut dhe Mjetet e Informimit Publik u dërgua po atë ditë, në orën 12:27. Afati tejet i shkurtër i njoftimit nuk u siguronte subjekteve të ftuara një mundësi reale për t’u njohur plotësisht me variantin e projektligjit dhe amendamentet përkatëse, për të kryer analizën e pasojave juridike e financiare, për të

koordinuar qëndrimin institucional dhe për të përgatitur një përfaqësim efektiv në dëgjese.

15. Në reagim ndaj mënyrës së zhvillimit të kësaj procedure, më datë 16.09.2026, një ditë përpara seancës plenare të parashikuar për shqyrtimin e projektligjit, Gjykata e Lartë publikoi deklaratën “*Mbi procedurën parlamentare për projektligjin për pagat dhe statusin e magistratëve*”. Në këtë deklaratë u kundërshtua mungesa e një konsultimi real dhe efektiv, duke u evidentuar se përfaqësuesit e gjyqësorit ishin njoftuar në një afat të papërshtatshëm, ishin dëgjuar pa iu vënë në dispozicion të gjitha amendamentet dhe teksti mbi të cilin do të votohej, dhe se argumentet e paraqitura prej tyre nuk kishin sjellë reflektim të dukshëm në projektligj. Për këto arsye, Gjykata e Lartë i kërkoi Kuvendit të mos vijonte me shqyrtimin dhe miratimin e projektligjit pa sqaruar rregullsinë dhe transparencën e procedurës, pa bërë publik dokumentacionin financiar e parlamentar përkatës dhe pa i dhënë gjyqësorit një mundësi reale për t’u shprehur mbi variantin përfundimtar që do t’i nënshtrohej votimit.

II. LEGJITIMITETI

16. Shoqata Kombëtare e Gjyqtarëve të Republikës së Shqipërisë (në vijim: SHKGJRSH), Unioni i Gjyqtarëve të Shqipërisë (në vijim: UGJSH) dhe Shoqata e Prokurorëve të Republikës së Shqipërisë” (në vijim: SHPRSH), në kuptim të rregullimit të parashikuar nga neni 134, pika 1, shkronja “h” e Kushtetutës dhe neni 49, pika 2, shkronja “d” të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “*Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë*”, legjitimohen *ratione personae* për t’iu drejtuar Gjykatës Kushtetuese, për arsye se si SHKGJRSH, ashtu edhe UGJSH, janë organizata në kuptimin e përdorur në nenin e sipërcituar të Kushtetutës, të regjistruara si persona juridikë në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, përkatësisht me vendimin nr. 2160, datë 25.01.2008 (SHKGJRSH), me vendimin nr. 2171, datë 04.02.2008 (UGJSH) dhe me vendimin nr. 7659, datë 26.11.2025, të Gjykatës së Shkallës së Parë të Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë. Në nenin 3 të Statutit të SHKGJRSH-së, nën titullin “**Qëllimi dhe veprimtaria**”, thuhet shprehimisht: “*Shoqata ka këto qëllime dhe kryen këto veprimtari: Konsolidimin, forcimin dhe mbrojtjen e pavarësisë së gjyqtarëve dhe të sistemit gjyqësor në tërësi; - Promovimin dhe inspirimin e vlerave të gjyqtarëve, në veçanti, dhe të sistemit gjyqësor në përgjithësi në Republikën e Shqipërisë, zhvillimin e profesionalizmit në gjyqësor, rritjen e besueshmërisë së publikut tek gjyqësori dhe institucionet ndërkombëtare, zhvillimin dhe implementimin e statusit të gjyqtarëve në përputhje me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë dhe me standardet ndërkombëtare në këtë fushë; - synon mbrojtjen dhe garantimin e statusit të gjyqtarëve, si dhe ruajtjen e pavarësisë dhe garancive të tjera të pushtetit gjyqësor.- Mbrojtjen e sistemit gjyqësor në tërësi, duke ndërmarrë iniciativa për goditjen e ligjeve antikushtetuese, që kanë të bëjnë me këtë sistem apo statusin e gjyqtarëve, në Gjykatën Kushtetuese;..*”

17. Në nenin 1 të Statutit të UGJSH-së parashikohet se: “*Unioni i Gjyqtarëve të Shqipërisë është një organizatë jofitimprurëse, vullnetare, e pavarur, profesionale e cila bashkon gjyqtarë shqiptarë dhe kontribuon në mbrojtjen e interesave të tyre profesionale, shoqërore, intelektuale, materiale, si dhe në forcimin e një imazhi publik pozitiv për*

gjykatat shqiptare”. Siç rezulton edhe nga vendimi për regjistrimin si person juridik, anëtarët e shoqatës janë gjyqtarë të të gjitha shkallëve të gjyqësorit të juridiksionit të zakonshëm. Ndërkohë, në nenin 8 të Statutit të UGJSH-së parashikohet se: “...duke bashkuar gjyqtarët, shoqata ka për qëllim të ndihmojë në mbrojtjen e interesave të tyre ...; ***të forcojë pavarësinë e pushtetit gjyqësor, si dhe të përsosë dhe konsolidojë pozitën e balancuar të pushtetit gjyqësor në raport me pushtetin legjislativ dhe atë ekzekutiv***”.

18. Në nenin 2 të Statutit të SHPRSH-së parashikohet se: “1. Shoqata është e organizuar dhe e ushtron veprimtarinë e saj sipas përcaktimeve të Kodit Civil, të Ligjit Nr. 8788 “Për Organizatat Jofitimprurëse”, datë 7.5.2001, të Ligjit nr. 96/2016 “Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë”, vetëm për qëllime jofitimprurëse si më poshtë e jo vetëm të: i. **Garantimit dhe mbrojtjes së statusit dhe të të drejtave dhe interesave të ligjshme të magjistratëve në Republikën e Shqipërisë, veçanërisht atyre prokurorë, dhe funksioneve të tjera të lidhura me të apo kategorive të tjera të interesuara, në lidhje me emërimin, ushtrimin e funksionit, trajtimin, zhvillimin në karrierë, vlerësimin etik dhe profesional, përgjegjësinë disiplinore, civile dhe penale dhe çdo aspekt tjetër që lidhet me këtë funksion, në Gjykatën Kushtetuese, në çdo gjykatë tjetër, në çdo organ/institucion kombëtar dhe ndërkombëtar, si dhe në çdo organizatë/medium tjetër;...**”. Nga përmbajtja e kësaj dispozite SHPRSH-ja mbron jo vetëm statusin e magjistratëve në tërësi, prokurorëve në veçanti, por edhe të hetuesve e oficerëve të policisë gjyqësore.

19. SHKGJRSH-ja, UGJSH-ja dhe SHPRSH-ja legjitimohen *ratione materiae*, në lidhje me pretendimin e tyre për antikushtetutshmërinë e ligjit nr. 95/2026. Gjykata Kushtetuese ka theksuar edhe më parë se, në kuptim të nenit 134, pika 2, të Kushtetutës, për gjykime të kontrollit të kushtetutshmërisë së akteve normative, subjektet që parashikohen në këtë dispozitë kanë detyrimin për të provuar lidhjen e domosdoshme që duhet të ekzistojë ndërmjet veprimtarisë ligjore që ato kryejnë dhe pretendimit për shkelje kushtetuese në çështjen e ngritur. Shoqatat (organizatat e tjera) janë parashikuar në nenin 134, pika 1, shkronja “h”, të Kushtetutës, ndër subjektet që ushtrojnë në mënyrë të kushtëzuar të drejtën për t’iu drejtuar Gjykatës, duke pasur legjitimitet kushtetues vetëm për çështjet që lidhen me interesat e tyre. Për të vlerësuar legjitimitimin e subjektit, Gjykata përcakton fillimisht të drejtën kushtetuese të subjektit, që pretendohet se i është cenuar nga norma konkrete e kundërshtuar para saj. Subjektet e parashikuara në nenin 134, pika 2, të Kushtetutës legjitimohen të kërkojnë antikushtetutshmërinë e normës juridike në qoftë se vetë norma ka cenuar ndonjë të drejtë a liri kushtetuese nga ato që subjekti legjitimohet t’i mbrojë para Gjykatës Kushtetuese. Në çështjen në shqyrtim, SHKGJRSH, UGJSH dhe SHPRSH do të evidentojnë se ligji i kundërshtuar ka cenuar në përmbajtje standardet kushtetuese që kanë të bëjnë me: a) parimin e ndarjes dhe balancimit të pushteteve; b) parimin e shtetit të së drejtës; c) parimin e sigurisë juridike; d) pavarësinë e pushtetit gjyqësor; e) statusin e magjistratit. Ndodhur në këto kushte, SHKGJRSH-ja, UGJSH-ja dhe SHPRSH -ja vlerësojnë se ekziston lidhja e domosdoshme ndërmjet veprimtarisë së tyre dhe çështjes kushtetuese të ngritur prej tyre. Këto shoqata legjitimohen për të vënë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese lidhur me pretendimet e paraqitura para saj në objektin e kërkesës.

20. Gjithashtu, SHKGJRSH-ja, UGJSH-ja dhe SHPRSH-ja legjitimohen *ratione temporis* pasi kërkesa është regjistruar brenda afatit të parashikuar në ligjin nr. 8577, datë

10.02.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar. Ligji objekt shqyrtimi është botuar në Fletoren Zyrtare nr. 203, më datë 18 shtator 2026. Ligji ka hyrë në fuqi menjëherë. Në nenin 50 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, parashikohet se: “Kërkesat për shqyrtimin e pajtueshmërisë së ligjit ose të akteve të tjera normative me Kushtetutën ose me marrëveshjet ndërkombëtare, mund të paraqiten brenda 2 vjetëve nga hyrja në fuqi e tyre”.

III. ARSYETIMI JURIDIK

A. Lidhur me marrjen e masës së pezullimit të ligjit nr. 95/2026 që kundërshtohet si antikushtetues

21. Neni 45, pika 1, i ligjit nr. 8577/2000 parashikon se Gjykata, kryesisht ose me kërkesë të palës, kur vlerëson se zbatimi i ligjit ose i aktit mund të sjellë pasoja që prekin interesa shtetërorë, shoqërorë ose të individëve, sipas rastit, me vendim të Mbledhjes së Gjyqtarëve ose në seancë plenare urdhëron pezullimin e ligjit ose të aktit. Pezullimi vazhdon derisa vendimi përfundimtar i Gjykatës të hyjë në fuqi. Në kushtet kur pezullimi është një masë e jashtëzakonshme, Gjykata vëren se vendosja e tij lidhet me vlerësimin e pasojave ose efekteve të zbatimit të aktit. Këto pasoja duhet të jo vetëm jenë reale, pra në realizim e sipër, por edhe të rënda, në atë masë që shkojnë përtej masës normale të kufizimit, në veçanti në pikëpamje të urgjencës. (*Shih vendimin nr. 1 datë 25.01.2024 të Gjykatës Kushtetuese*). Nga ky standard rezultojnë tri kërkesa kryesore:

21.1. Realiteti i pasojave: pasojat nuk duhet të jenë abstrakte, hipotetike ose të mbështetura vetëm në supozime, por duhet të jenë aktuale ose në procesin e realizimit. Nuk kërkohet që dëmi të jetë konsumuar plotësisht; mjafton që mekanizmi ligjor që e prodhon të jetë aktivizuar dhe realizimi i tij të jetë objektivisht i afërt.

21.2. Rëndesa e pasojave: efektet duhet të tejkalojnë masën normale të kufizimit që shoqëron zbatimin e një ligji. Rëndesa nuk vlerësohet vetëm në aspektin financiar, por edhe në raport me natyrën e së drejtës ose garancisë së cenuar, numërAin e subjekteve të prekura, ndikimin institucional, mundësinë e zhbërjes së pasojave dhe cenimin e parimeve themelore kushtetuese. Pra, parandalimi i pasojave që mund t’i vijnë funksionimit normal të shtetit të së drejtës si dhe të drejtave dhe lirive themelore të individëve, si dhe krijimi i pasojave për funksionimin e institucioneve gjyqësore janë shkaqe të mjaftueshme për pezullimin e ligjit të kundërshtuar. (*Shih vendimet nr. 9, datë 23.03.2010; nr. 11, datë 06.04.2010, të Gjykatës Kushtetuese*).

21.3. Urgjenca: duhet të ekzistojë rreziku që pritja deri në hyrjen në fuqi të vendimit përfundimtar të lejojë krijimin ose konsolidimin e pasojave të rënda. Urgjenca lidhet me kohën e fillimit dhe shpejtësinë e prodhimit të efekteve, veçanërisht kur ligji hyn në fuqi menjëherë ose vepron prapa në kohë.

21.4. Sa më sipër u arsyetua, rezulton se vendosja e masës së pezullimit kërkon vlerësimin e ndërthurur të tri elementeve: realitetit të pasojave, rëndesës së tyre dhe urgjencës së ndërhyrjes. Pasojat janë reale kur mekanizmi ligjor që i prodhon është aktivizuar dhe realizimi i tyre është aktual ose objektivisht i afërt; janë të rënda kur tejkalojnë efektet e zakonshme të zbatimit të një ligji dhe prekin garanci kushtetuese,

marrëdhënie juridike të konsoliduara ose funksionimin e institucioneve; ndërsa urgjenca ekziston kur pritja deri në vendimin përfundimtar do të lejonte krijimin ose thellimin e dëmit dhe do ta bënte mbrojtjen kushtetuese jo efektive. Përbushja e këtyre kushteve nuk kërkon që dëmi të jetë konsumuar plotësisht. Formulimi ligjor “mund të sjellë pasoja” tregon funksionin parandalues të masës: mjafton të ekzistojë një rrezik konkret, objektivisht i verifikueshëm dhe i afërt. Sa më e rëndësishme të jetë garancia kushtetuese e rrezikuar dhe sa më e vështirë të jetë rikthimi i gjendjes së mëparshme, aq më e fortë është nevoja për ruajtjen *e status quo-së* deri në përfundimin e gjykimit.

1. Zbatimi i këtyre standardeve në rastin konkret ndaj ligjit nr. 95/2026

22. Në zbatim të standardeve të mësipërme, vlerësohet se në rastin konkret plotësohen në mënyrë kumulative kushtet që përligjin pezullimin e zbatimit të ligjit nr. 95/2026 deri në hyrjen në fuqi të vendimit përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese. Konkretisht, pasojat që mund të rrjedhin nga zbatimi i tij paraqiten si reale, të rënda dhe të afërta, ndërsa ndërhyrja e menjëhershme e Gjykatës është e nevojshme për të garantuar efektivitetin e kontrollit kushtetues. Përbushja e secilit prej këtyre kushteve dhe ndërthurja e tyre në rrethanat konkrete do të analizohen në vijim në mënyrë të detajuar.

1.1. Hyrja e menjëhershme në fuqi dhe veprimi prapaveprues krijojnë urgjencë të posaçme

23. Ligji nr. 95/2026 ka hyrë në fuqi menjëherë, duke shmangur edhe periudhën e zakonshme ndërmjet botimit dhe fillimit të efekteve të tij. Për më tepër, neni 3 i tij i shtrin efektet financiare që nga data 01.04.2023 për pagat e gjyqtarëve, prokurorëve dhe anëtarëve e kryetarit të Gjykatës Kushtetuese. Bashkimi i hyrjes së menjëhershme në fuqi me veprimin prapaveprues e bën rrezikun jo vetëm të afërt, por aktual. Strukturat financiare të gjykatave dhe prokurorive detyrohen të fillojnë menjëherë rillogaritjen e pagave për një periudhë mbi trevjeçare, të ndryshojnë listëpagesat dhe të rivlerësojnë shumat tashmë të njohura ose të paguara.

23.1. Për shkak të kësaj shtrirjeje kohore, zbatimi i ligjit kërkon rishikimin individual të pagës së çdo magjistrati për çdo muaj, rillogaritjen e pagës bruto dhe neto, të kontributeve shoqërore e shëndetësore, tatimit mbi të ardhurat personale, sigurimit suplementar, zhbërjen e efekteve financiare të vendimit nr. 15/2026, lindjen e pretendimeve për kthimin e diferencave dhe krijimin e një sistemi të ri detyrimesh financiare e kontabël. Ai kërkon gjithashtu ndryshimin e listëpagesave të periudhave të kaluara, të deklarimeve tatimore, të urdhër-shpenzimeve dhe të regjistrimeve buxhetore e kontabël. Këto veprime fillojnë përpara se Gjykata Kushtetuese të mund të shprehet për themelin e kërkesës, ndaj urgjenca është e pranishme në vetë mënyrën se si ligji është konceptuar të veprojë.

1.2. Ekziston prima facie një konflikt serioz me vendimin nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese

24. Pa paragjykuar vendimmarrjen përfundimtare mbi themelin e çështjes, ligji nr. 95/2026 paraqet *prima facie* një konflikt serioz me standardet kushtetuese dhe pasojat juridike të përcaktuara në vendimin nr. 15, datë 17.02.2026, të Gjykatës Kushtetuese. Me

këtë vendim, Gjykata nuk konstatoi një mangësi thjesht teknike ose numerike të koeficientit 0,36, por një cenim substancial të nenit 138 të Kushtetutës, të shkaktuar nga ndryshimi i sistemit të referencës dhe nga ngrirja e shënjestruar e pagës së magjistratëve në një periudhë kur paga e administratës publike, paga e Presidentit, niveli i përgjithshëm i pagave dhe kostoja e jetesës kishin pësuar rritje të ndjeshme. Sipas paragrafëve 75–85 dhe 100–105 të vendimit, paga e magjistratit nuk është një çështje e zakonshme matematikore ose e politikës buxhetore, por një garanci materiale e pavarësisë së gjyqtarit dhe e vetë pushtetit gjyqësor. Për rrjedhojë, neni 138 ndalon jo vetëm uljen nominale, por edhe uljen e fshehtë, ngrirjen e shënjestruar dhe çdo rregullim që e privon magjistratin nga përfitimi që do të buronte nga zhvillimi normal i formulës së pagës, përveç rasteve shteruese të parashikuara nga vetë Kushtetuta.

24.1. Nga analiza tërësore e vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese rezulton se diskrecioni i ligjvënësit për zgjedhjen e një formule të re kufizohet nga disa kërkesa kumulative: i) rregullimi duhet të jetë objektiv, i parashikueshëm, i qëndrueshëm dhe transparent; ii) të paraprihet nga një analizë tërësore e pasojave dhe nga konsultimi efektiv me organet e sistemit të drejtësisë; iii) të mos sjellë ulje të drejtpërdrejtë ose të fshehtë të pagës; iv) të ruajë përfitimin e garantuar nga formula fillestare; v) të sigurojë përshtatshmërinë e pagës me dinjitetin dhe rëndësinë e funksionit; vi) si dhe të përmbajë një mekanizëm real e periodik për ruajtjen e fuqisë së saj blerëse. Në paragrafët 102–107, Gjykata përcaktoi se ligjvënësi nuk mund të garantojë vetëm vlerën nominale të pagës, por duhet të respektojë standardin material që rrjedh nga formula fillestare dhe zhvillimi i pagës referuese, në mënyrë që magjistratët të përfitojnë proporcionalisht kur kushtet ekonomike dhe pagat e kategorive të tjera publike përmirësohen. Në këtë kuptim, kufiri kushtetues nuk përcaktohet nga pyetja nëse formula e re sjell një rritje minimale ndaj shumës së mëparshme, por nëse ajo rikthen plotësisht përfitimin e cenuar dhe eliminon shkaqet strukturore të uljes së fshehtë të konstatuar nga Gjykata.

24.2. Në mënyrë të posaçme, paragrafi 108 i vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese e identifikon papërshtatshmërinë strukturore të pagës së Presidentit si pikë referimi për pagën e magjistratëve. Gjykata arsyetoi se referenca duhet të mbështetet në pagën e një funksionari që rritet dhe indeksohet periodikisht në përputhje me përmirësimin e kostove të jetesës dhe jo në një pagë që ndryshon rrallë, është e përcaktuar në një vlerë të plotë dhe nuk është e strukturuar në elemente përbërëse, siç rezulton të jetë paga e Presidentit. Ajo vlerësoi edhe se funksioni i Presidentit shoqërohet me përfitime të tjera për përballimin e kostove të jetesës, ndërsa statusi i magjistratit shoqërohet me kufizime të posaçme për sigurimin e të ardhurave të tjera, duke e bërë pagën, si rregull, burimin e vetëm të të ardhurave të tij. Referimi në paragrafin 109 të “ndryshimi që pësoi paga e Presidentit” nuk mund të lexohet i shkëputur nga paragrafi 108 dhe as si autorizim për rikthimin e së njëjtës referencë të papërshtatshme; ai lidhet me masën e rritjes që mund të përdorej si tregues krahasues për riparimin e uljes së fshehtë. Përndryshe, paragrafi 109 do të mohonte arsyetimin kategorik të paragrafit 108 dhe vendimi do të interpretohej në mënyrë të brendshme kontradiktore.

24.3. Ligji nr. 95/2026 ruan pikërisht strukturën referuese që Gjykata e identifikoi si të papërshtatshme, duke e lidhur sërish pagën referuese bazë me pagën e Presidentit dhe duke ndryshuar vetëm koeficientin nga 0,36 në 0,38. Ky ndryshim aritmetik nuk provon se është riparuar ulja e fshehtë dhe as se janë eliminuar shkaqet strukturore të

antikushtetutshmërisë. Përkundrazi, për sa kohë rezultati financiar mbetet nën standardin që buron nga formula e funksionarit të administratës së lartë publike, ligji nuk rikthen përfitimin e garantuar nga sistemi fillestar i referencës, por riprodhon cenimin në një masë tjetër. As mekanizmi i indeksimit jo më vonë se dy vjet, i kufizuar në një pikë përqindjeje mbi nivelin e targetuar të inflacionit dhe i lënë në zbatim me vendim të Këshillit të Ministrave, nuk e korrigjon vetvetiu bazën fillestare të pamjaftueshme dhe natyrën strukturore të referencës. Për më tepër, ligji është miratuar pas kalimit të afatit detyrues të datës 31.07.2026 dhe i jep formulës së re efekte nga data 01.04.2023, megjithëse paragrafi 110 kishte përcaktuar se, në mungesë të ndryshimeve brenda afatit, pagesat e prapambetura do të llogariteshin sipas formulës që i referohet funksionarit të administratës së lartë publike. **Këto rrethana krijojnë *prima facie* dyshimin e bazuar se ligji nr. 95/2026 jo vetëm nuk ka zbatuar standardet e vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese, por synon të zhbejë prapaveprueshëm edhe pasojën juridike të përcaktuar prej tij, çka e bën të domosdoshme ruajtjen e *status quo*-së përmes pezullimit deri në përfundimin e kontrollit kushtetues.**

1.3. Pasoja juridike e mosveprimit të Kuvendit deri më 31.07.2026

25. Në paragrafët 109 dhe 110 të vendimit nr. 15/2026, Gjykata Kushtetuese i njohu Kuvendit një hapësirë normuese të kufizuar si në përmbajtje, ashtu edhe në kohë. Kuvendi mund të zgjidhte mënyrën e riparimit të uljes së fshehtë të pagës, por zgjidhja duhej të respektonte garancitë e nenit 138 të Kushtetutës dhe të miratohej brenda datës 31.07.2026. Ky afat nuk ishte orientues, por pjesë e mekanizmit juridik të vendimit, çka përforcohet edhe nga dispozitivi, sipas të cilit efektet e shfuqizimit do të hynin në fuqi, “në çdo rast”, jo më vonë se kjo datë. Për rrjedhojë, mosveprimi i Kuvendit nuk mund ta shtynte pafundësisht efektin e vendimit dhe as ta mbante në fuqi formulën e shfuqizuar.

25.1. Gjykata përcaktoi shprehimisht edhe pasojën e mosrespektimit të këtij afati: në mungesë të ndryshimeve ligjore deri më 31.07.2026, pagesat e prapambetura do të llogariteshin sipas formulës që i referohet funksionarit të administratës së lartë publike, të analizuar në vendimin nr. 35/2022. Me kalimin e afatit, kjo pasojë u aktivizua drejtpërdrejt dhe formula për periudhën nga data 01.04.2023 nuk mbeti më çështje e hapur për një zgjedhje të pakushtëzuar legjislative. **Kuvendi ruante kompetencën për të rregulluar marrëdhënien për të ardhmen, por nuk mund të rikthente prapaveprueshëm një diskrecion të shuar për shkak të mosushtrimit të tij në kohë dhe as të përcaktonte për periudhën e kaluar një rezultat financiar më të ulët se ai i garantuar nga paragrafi 110.**

25.2. Ligji nr. 95/2026 është miratuar pas përfundimit të afatit, por i shtrin efektet financiare nga data 01.04.2023. Në këtë mënyrë, ai nuk rregullon vetëm formulën për të ardhmen, por ndërhyrë mbi një periudhë për të cilën Gjykata Kushtetuese kishte përcaktuar tashmë formulën e zbatueshme. Pranimi i një kompetence të tillë do të nënkuptonte se organi i detyruar mund të mos respektonte afatin, të lejonte prodhimin e pasojës juridike dhe më pas ta eliminonte atë me ligj prapaveprues. Kjo do ta vendoste efektivitetin e vendimit kushtetues në varësi të vullnetit të mëvonshëm të organit që kishte detyrimin ta zbatonte, duke cenuar shtetin e së drejtës, sigurinë juridike dhe fuqinë përfundimtare e detyruese të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese sipas neneve 4 dhe 132 të Kushtetutës.

25.3. Rreziku që rrjedh nga zbatimi i ligjit është real, i rëndë dhe i menjëhershëm, pasi fuqia e tij prapavepruese mund të ndryshojë përllogaritjet për të gjithë periudhën nga data 01.04.2023, të vendosë në diskutim pagesat ose diferencat e përfituara sipas paragrafit 110 dhe të krijojë një numër të madh veprimesh financiare, tatimore e administrative, të vështira për t'u zhbërë. **Pezullimi nuk krijon vakum normativ,** sepse gjatë shqyrtimit kushtetues ekziston formula e përcaktuar nga vetë Gjykata në paragrafin 110. **Përkundrazi, ai ruan gjendjen juridike të krijuar nga vendimi nr. 15/2026 i Gjykatës Kushtetuese dhe parandalon që zbatimi i ligjit të kundërshtuar të neutralizojë paraprakisht pasojën e këtij vendimi dhe ta bëjë kontrollin përfundimtar kushtetues joefektiv.**

1.4. Pasojat janë reale, të rënda dhe urgjente, pasi vendimi nr. 15/2026 i Gjykatës Kushtetuese ka filluar të zbatohet

26. Kriteri i realitetit të pasojave plotësohet në mënyrë të drejtpërdrejtë. Vendimi nr. 15, datë 17.02.2026, i Gjykatës Kushtetuese nuk ka mbetur një deklaram abstrakt dhe as një orientim për veprime të ardhshme. Pas kalimit të afatit të datës 31.07.2026 është aktivizuar pasoja juridike e përcaktuar shprehimisht në paragrafin 110 të tij, sipas së cilës llogaritja e pagesave të prapambetura duhet të bëhet me formulën që i referohet funksionarit të administratës së lartë publike, sipas referencës së analizuar në vendimin nr. 35/2022. Në zbatim të kësaj pasoje, organet kushtetuese të qeverisjes së sistemit të drejtësisë kanë nxjerrë aktet përkatëse, ndërsa njësitë përgjegjëse për financat në gjykata dhe prokurori kanë përllogaritur pagat dhe kanë përgatitur listëpagesat, urdhërshpenzimet dhe dokumentacionin financiar përkatës. Për rrjedhojë, marrëdhënia juridike dhe financiare nuk është më e ardhshme ose e papërcaktuar, por është konkretizuar në akte administrative, përllogaritje individuale dhe dokumentacion financiar të ekzekutueshëm.

26.1. Zbatimi faktik i vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese e përforcon këtë përfundim. Degët e Thesarit në Kukës dhe Dibër kanë proceduar vullnetarisht, që prej datës 02.09.2026, me pagat e përllogaritura sipas formulës që buron nga vendimi i Gjykatës Kushtetuese. Për gjykatat dhe prokuroritë e tjera, pagat e muajit gusht 2026 janë procesuar sipas së njëjtës formulë pas vendimeve për sigurimin e padisë të lëshuara nga Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë dhe Lushnje. Pavarësisht mënyrës konkrete nëpërmjet së cilës është realizuar ekzekutimi, të dyja kategoritë e rasteve provojnë të njëjtën rrethanë juridikisht vendimtare: formula e përcaktuar nga Gjykata Kushtetuese ka hyrë në qarkullimin juridik, është zbatuar në listëpagesa dhe ka prodhuar efekte pasurore individuale. Kjo praktikë konkrete përjashton çdo pretendim se pasoja e përcaktuar në paragrafin 110 të vendimit ishte e paqartë, e perealizueshme ose e kushtëzuar nga miratimi i një ligji të mëvonshëm.

26.2. Në këto kushte, ligji nr. 95/2026 nuk ndërhyt në një situatë juridike ende të pakrijuar, por në pasoja tashmë të lindura dhe pjesërisht të ekzekutuara. Fuqia e tij financiare prapavepruese nga data 01.04.2023 synon të zëvendësojë, për të njëjtën periudhë, formulën që u bë e zbatueshme si pasojë e mosveprimit të Kuvendit brenda afatit të përcaktuar nga Gjykata Kushtetuese. Ndërhyrja prek pagat e përllogaritura, pagat e likuiduara për muajin gusht 2026, listëpagesat e përpunuara dhe aktet e nxjerra nga Këshilli i Lartë Gjyqësor, Këshilli i Lartë i Prokurorisë dhe nëpunësit autorizues të

gjykatave dhe prokurorive. **Rreziku, për rrjedhojë, nuk lidhet me mundësinë abstrakte të një pasoje të ardhshme, por me zhbërjen e efekteve juridike dhe financiare që kanë filluar të prodhohen nën autoritetin e një vendimi përfundimtar dhe detyrues të Gjykatës Kushtetuese.**

26.3. Pasojat janë njëkohësisht të rënda, pasi zbatimi i menjëhershëm dhe prapaveprues i ligjit nr. 95/2026 mund të sjellë rillogaritjen në ulje të pagave, krijimin e diferencave debitore, kërkimin e kthimit ose kompensimin e shumave të paguara dhe cenimin e të ardhurës mujore të magjistratëve. Këto pasoja tejkalojnë efektet financiare të zakonshme të një ndryshimi ligjor, sepse objekti i ndërhyrjes është paga e magjistratit, e mbrojtur posaçërisht nga neni 138 i Kushtetutës si garanci materiale e pavarësisë së pushtetit gjyqësor. Cenimi, pra, nuk shtron te interesi pasuror individual i subjekteve përfituese, por **prek drejtpërdrejt një interes shtetëror dhe shoqëror:** ruajtjen e pavarësisë institucionale të gjykatave dhe prokurorive, respektimin e ndarjes dhe balancimit të pushteteve, si dhe autoritetin dhe fuqinë detyruese të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese.

26.4. Urgjencia buron nga vetë mekanizmi i ligjit nr. 95/2026, i cili ka hyrë në fuqi menjëherë dhe i shtrin efektet financiare prapa në kohë. Çdo cikël i ri page, çdo urdhërshpenzim dhe çdo veprim korrigjues që ndërmerret gjatë shqyrtimit kushtetues konsolidon pasoja të reja dhe e vështirëson rikthimin në gjendjen e mëparshme. Pritja deri në hyrjen në fuqi të vendimit përfundimtar do të lejonte që rillogaritjet retrospektive, ulja e kundërshtuar e pagës, krijimi i diferencave debitore dhe kostot administrative të materializoheshin plotësisht. Dëmi nuk bëhet real vetëm pasi të kërkohet kthimi i diferencave ose pasi të përfundojë korrigjimi i të gjitha listëpagesave. Ai është real që në momentin kur norma detyron organet publike të fillojnë këto veprime dhe vendos të drejtat financiare tashmë të konkretizuara nën një regjim të ri dhe më pak të favorshëm.

26.5. Pezullimi i ligjit nr. 95/2026 është, për rrjedhojë, masa e nevojshme për ruajtjen e status quo-së dhe të efektivitetit të gjykimit kushtetues. Ai nuk krijon boshllëk normativ dhe as nuk pengon pagesën e magjistratëve, pasi ekziston një bazë juridike e identifikueshme dhe tashmë e zbatuar: pasoja e përcaktuar në paragrafin 110 të vendimit nr. 15/2026, e konkretizuar në aktet e organeve kushtetuese të qeverisjes së sistemit të drejtësisë, në listëpagesat e hartuara dhe në praktikën e ekzekutimit. Përkundrazi, mospezullimi do të lejonte që ligji i kundërshtuar të zhbënte, gjatë zhvillimit të procesit kushtetues, pikërisht gjendjen juridike dhe financiare që Gjykata thirret të kontrollojë.

26.6. Edhe nga pikëpamja e balancimit të interesave, pezullimi është masa më proporcionale. Ruajtja e përkohshme e formulës së zbatuar pas datës 31.07.2026 është e kthyeshme, administrativisht e menaxhueshme dhe nuk pengon funksionimin e institucioneve ose vijimin e pagesave. Në të kundërt, zbatimi i menjëhershëm dhe prapaveprues i ligjit nr. 95/2026 prodhon pasoja kumulative mbi pagat, aktet administrative, listëpagesat, deklaratimet tatimore dhe buxhetore, si dhe mbi funksionimin financiar të të gjithë sistemit të drejtësisë. Përmbushen kështu, në mënyrë të ndërlidhur dhe kumulative, kriteret e realitetit, rëndësisë dhe urgjencës së pasojave, të cilat e bëjnë të domosdoshëm pezullimin e ligjit nr. 95/2026 deri në hyrjen në fuqi të vendimit përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese.

1.5. Fuqia prapavepruese e ligjit nr. 95/2026 cenon sigurinë juridike dhe shtrin pasoja të menjëhershme në të gjithë sistemin e drejtësisë

27. Sipas jurisprudencës së konsoliduar të Gjykatës Kushtetuese, siguria juridike, si element thelbësor i shtetit të së drejtës, kërkon që normat të jenë të qarta, të parashikueshme dhe të qëndrueshme dhe që subjektet të mos ekspozohen ndaj ndryshimeve të menjëhershme që përkeqësojnë marrëdhënie juridike të konsoliduara, të drejta të fituara ose pritshmëri të ligjshme. Besimi i ligjshëm cenohet veçanërisht kur shteti, pasi ka njohur dhe zbatuar një të drejtë financiare mbi bazën e një vendimi përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese, ndërhyr më pas me fuqi prapavepruese për ta zvogëluar ose neutralizuar atë. Në të njëjtën linjë, sipas jurisprudencës së GJEDNJ-së, një pretendim për pagë ose përfitim financiar përbën “pasuri”, në kuptim të nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së, kur ai mbështetet në një bazë të mjaftueshme ligjore ose kur subjekti ka një pritshmëri të ligjshme dhe të zbatueshme për përfitimin e tij. Për rrjedhojë, paga e njohur, e përlogaritur dhe e paguar sipas vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese dhe akteve të nxjerra për zbatimin e tij nuk mund të trajtohet si një përfitim faktik, i përkohshëm dhe lirisht i revokueshëm nga ligjvënësi.

27.1. Ligji nr. 95/2026 nuk përcakton vetëm një rregullim të ri për të ardhmen, por i shtrin efektet financiare nga data 01.04.2023, duke ndërhyrë në një periudhë për të cilën pasoja juridike e parashikuar në paragrafin 110 të vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese ishte aktivizuar dhe kishte filluar të zbatohet. Për magjistratët, kjo ndërhyrje mund të sjellë rrillogaritjen në ulje të pagave, krijimin e diferencave debitore dhe kërkimin e kthimit ose kompensimit të shumave të përfituara. Megjithatë, pasojat e ligjit janë shumë më të gjera, pasi sistemi ligjor i pagave në institucionet e drejtësisë është ndërtuar mbi një rrjet referencash të drejtpërdrejta me pagën e gjyqtarit ose të prokurorit. Duke parashikuar që, për funksionarët dhe nëpunësit e tjerë publikë, të merret në konsideratë paga referuese bazë përpara hyrjes në fuqi të vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese, ligji ndërpret menjëherë këtë lidhje ligjore dhe krijon dy baza të ndryshme përlogaritjeje brenda të njëjtit sistem institucional.

27.2. Konkretisht, sipas neneve 38/1 dhe 39/1 të ligjit nr. 95/2016, paga bazë e hetuesit të Byrosë Kombëtare të Hetimit dhe e oficerit të shërbimeve të Policisë Gjyqësore të BKH-së është e barabartë me 60 për qind të pagës bruto fillestare të prokurorit pranë Prokurorisë së Posaçme, ndërsa shtesa për vështirësi pune llogaritet respektivisht në masën 70 për qind dhe 50 për qind të kësaj page. Po kështu, neni 30 i ligjit nr. 25/2019 e lidh pagën e oficerëve të Policisë Gjyqësore të seksioneve pranë prokurorive me 60 për qind të pagës bruto fillestare të prokurorit, kurse për oficerët e Policisë Gjyqësore të BKH-së parashikon një trajtim edhe më të lartë. Neni 34 i ligjit nr. 98/2016 përcakton se këshilltarët ligjorë jomagjistratë të Gjykatës së Lartë përfitojnë pagë të barabartë me pagën bruto fillestare të gjyqtarit të gjykatës së shkallës së parë, ndërsa të njëjtën referencë për këshilltarët ligjorë jomagjistratë të Gjykatës Kushtetuese përmban neni 14/a i ligjit nr. 8577/2000. Me pagën e magjistratit lidhen, sipas legjislacionit të posaçëm, edhe elemente të trajtimit financiar të administratës së gjykatave dhe prokurorive, veçanërisht të personelit të institucioneve të posaçme kundër korrupsionit dhe krimit të organizuar.

27.3. Për rrjedhojë, zbatimi i menjëhershëm i ligjit nr. 95/2026 krijon rrezik konkret për uljen ose ngrirjen e trajtimit financiar jo vetëm të gjyqtarëve dhe prokurorëve, por

edhe të hetuesve të BKH-së, oficerëve të Policisë Gjyqësore, këshilltarëve ligjorë të Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës Kushtetuese, si dhe të nëpunësve të administratës gjyqësore dhe të prokurorisë, në masën që paga ose përfitimet e tyre lidhen me pagën e magjistratit. Kjo cenon parashikueshmërinë e statusit të tyre financiar, pritshmëritë e ligjshme të krijuara nga legjislacioni në fuqi, të drejtën e pronës sipas nenit 41, të drejtën për punë dhe qëndrueshmërinë e statusit profesional sipas nenit 49, si dhe parimin e barazisë sipas nenit 18 të Kushtetutës. Për personelin e institucioneve të posaçme, pasoja merr një rëndësi të shtuar, pasi trajtimi financiar dinjitoz është konceptuar nga vetë ligjvënësi dhe nga neni 20 i Konventës Penale për Korrupsionin si garanci e pavarësisë, objektivitetit dhe mbrojtjes nga ndikimet e paligjshme. Po kështu, administrata gjyqësore nuk mund të shihet e shkëputur nga funksioni i dhënies së drejtësisë, pasi Gjykata Kushtetuese, në vendimin nr. 46, datë 29.06.2015, e ka konsideruar atë pjesë organizative dhe funksionale të pushtetit gjyqësor dhe element të pavarësisë së tij organizative.

27.4. Këto pasoja janë reale, të rënda dhe urgjente. Ligji ka hyrë në fuqi menjëherë dhe detyron që, që në ciklin pasues të pagave, të ndryshohen bazat e përlllogaritjes për një numër të madh kategorish, të rihapen listëpagesat, të rillogariten pagat, shtesat, kontributet dhe detyrimet tatimore dhe të krijohen trajtime të ndryshme brenda të njëjtit sistem referues. Çdo muaj zbatimi konsolidon pasoja të reja financiare dhe administrative, cenon besimin në qëndrueshmërinë e rendit juridik dhe e bën gjithnjë e më të vështirë rikthimin në gjendjen e mëparshme në rast të pranimit të kërkesës. Dëmi nuk është vetëm monetar dhe nuk riparohet tërësisht me një pagesë të mëvonshme, sepse gjatë kësaj periudhe preken siguria e të ardhurave, stabiliteti profesional, pavarësia financiare dhe funksionimi i institucioneve të drejtësisë. Në këto kushte, pa paragjykuar shqyrtimin e themelit, pezullimi i menjëhershëm i ligjit nr. 95/2026 është masa e nevojshme dhe proporcionale për të ndaluar zgjerimin e pasojave në të gjithë sistemin e drejtësisë, për të ruajtur status *quo*-në dhe për të garantuar efektivitetin e kontrollit kushtetues.

1.6. Ndërhyrja e ligjit në proceset gjyqësore në zhvillim dhe nevoja për ruajtjen e efektivitetit të tyre

28. Ligji nr. 95/2026 ndërhyt drejtpërdrejt në një situatë juridike që është objekt i një numri të konsiderueshëm procesesh gjyqësore ende në zhvillim. Gjykatat administrative kanë vendosur masa për sigurimin e padisë, duke urdhëruar Ministrinë e Financave dhe degët e Thesarit të mos pengojnë përpunimin e listëpagesave dhe kalimin e fondeve sipas gjendjes juridike të krijuar nga vendimi nr. 15/2026 i Gjykatës Kushtetuese. Çështjet e themelit vijnë të jenë në shqyrtim, ndërsa pagat e muajit gusht 2026 janë ekzekutuar, për pjesën më të madhe të institucioneve, vetëm si rezultat i këtyre masave. Duke ndryshuar me efekt prapaveprues, nga data 01.04.2023, bazën ligjore mbi të cilën janë ngritur paditë dhe janë dhënë masat e sigurimit, ligji rrezikon t'u heqë proceseve objektin dhe efektivitetin, të neutralizojë mbrojtjen gjyqësore të dhënë dhe të paracaktojë, në substancë, rezultatit e gjykimeve përpara se gjykatat kompetente të shprehen përfundimisht.

28.1. Një ndërhyrje e tillë nuk përbën thjesht ushtrim të zakonshëm të kompetencës ligjvënëse. Në shtetin e së drejtës, Kuvendi mund të miratojë norma të përgjithshme, përfshirë norma që rregullojnë marrëdhënie civile ose financiare, por nuk mund ta përdorë

ligjin për të zgjidhur në mënyrë të tërthortë një mosmarrëveshje konkrete të varur përpara gjykatave, veçanërisht kur shteti dhe organet e tij janë palë në ato procese. Ndryshe do të cenohej jo vetëm e drejta për një proces të rregullt ligjor, por edhe ndarja dhe balancimi i pushteteve, pavarësia e gjykatave dhe vetë thelbi i funksionit gjyqësor. Ligjvënësi nuk mund të ndryshojë gjatë procesit rregullat materiale të zbatueshme me qëllim ose me pasojë orientimin e përfundimit të tij, as të zhvlerësojë masat gjyqësore të ekzekutueshme duke ndryshuar prapaveprueshëm premisën normative mbi të cilën ato janë dhënë.

28.2. Ky standard është konsoliduar nga GJEDNJ-ja në çështjen “*Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis kundër Greqisë*”, kërkesa nr. 13427/87, vendim i datës 9 dhjetor 1994, Seria A nr. 301-B, ku u vlerësua se parimi i shtetit të së drejtës dhe nocioni i procesit të rregullt ligjor, të mishëruara në nenin 6 § 1 të KEDNJ-së, ndalojnë ndërhyrjen e pushtetit ligjvënës në administrimin e drejtësisë për të ndikuar zgjidhjen gjyqësore të një mosmarrëveshjeje. I njëjti standard u përforcua nga Dhoma e Madhe në çështjen “*Zielinski and Pradal & Gonzalez and Others kundër Francës*” [Dhoma e Madhe], kërkesat nr. 24846/94 dhe nr. 34165/96–34173/96, vendim i datës 28 tetor 1999, ECHR 1999-VII. GJEDNJ-ja theksoi se, ndonëse miratimi i ligjeve me fuqi prapavepruese në fushën civile nuk përjashtohet në vetvete, ndërhyrja e ligjvënësit në proceset gjyqësore në zhvillim për të ndikuar rezultatin e tyre është e papajtueshme me nenin 6 § 1, përveçse kur justifikohet nga arsye detyruese të interesit të përgjithshëm; konsideratat financiare ose synimi për të mbrojtur interesin pasuror të shtetit nuk mjaftojnë, në vetvete, për të përligjur një ndërhyrje të tillë.

28.3. Në rastin konkret, koha e miratimit të ligjit nr. 95/2026, fuqia e tij prapavepruese dhe lidhja e drejtpërdrejtë me objektin e proceseve të varura krijojnë një rrezik real dhe të menjëhershëm që vazhdimi i zbatimit të tij t’i bëjë gjykimet praktikisht të padobishme. Ligji është miratuar pasi gjykatat administrative kishin dhënë masat e sigurimit, pasi ekzekutivi kishte qenë palë e paditur dhe pasi masat kishin prodhuar efektin konkret të zhbllokimit të pagave. Nëse ligji zbatohet përpara përfundimit të kontrollit kushtetues, ai mund të krijojë një gjendje juridike të kryer, të zhvlerësojë efektet e mbrojtjes së përkohshme dhe t’i vendosë gjykatat përpara një rezultati normativisht të paracaktuar. Për këtë arsye, pezullimi i ligjit nuk paragjykon themelin e çështjes, por ruan *status quo*-në, objektin e proceseve gjyqësore dhe efektivitetin e mbrojtjes gjyqësore deri në vendimmarrjen përfundimtare të Gjykatës Kushtetuese. **Pikërisht për të parandaluar që kontrolli kushtetues dhe gjykimet në zhvillim të mbeten pa efekt praktik, pezullimi paraqitet si masë urgjente, e domosdoshme dhe proporcionale.**

1.7. Zbatimi i ligjit nr. 95/2026 krijon një barrë administrative të jashtëzakonshme dhe të panevojshme për të gjithë sistemin e drejtësisë

29. Zbatimi prapaveprues i ligjit nr. 95/2026, nga data 01.04.2023, nuk përbën një veprim të thjeshtë matematikor ose kontabël. Ai kërkon rihapjen e listëpagesave mujore, verifikimin e të dhënave individuale të punës, rillogaritjen e pagës bruto dhe neto, të kontributeve të sigurimeve shoqërore e shëndetësore, tatimit mbi të ardhurat, sigurimit suplementar dhe ndalesave të tjera ligjore, si dhe korrigjimin e deklarimeve në sistemet tatimore dhe buxhetore. Këto veprime duhet të kryhen për çdo muaj, për çdo përfitues dhe për çdo institucion, duke përfshirë edhe personat që gjatë periudhës përkatëse janë transferuar, promovuar, pezulluar, larguar nga detyra ose kanë ndryshuar institucion. Për

rrjedhojë, shtrirja prapavepruese e ligjit aktivizon menjëherë një proces administrativ të gjerë, kompleks dhe të shumëfishtë.

29.1. Barra nuk kufizohet te strukturat financiare të një gjykate ose prokurorie, por shtrihet në të gjitha gjykatat e juridiksionit të përgjithshëm dhe administrativ, në gjykatat e posaçme, në Gjykatën e Lartë, Gjykatën Kushtetuese, Prokurorinë e Përgjithshme, prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm, Prokurorinë e Posaçme, Byronë Kombëtare të Hetimit, Këshillin e Lartë Gjyqësor dhe Këshillin e Lartë të Prokurorisë. Për shkak të referencave ligjore që lidhin pagat e kategorive të tjera me pagën e gjyqtarit ose të prokurorit, procesi prek jo vetëm magjistratët, por edhe administratën gjyqësore dhe të prokurorisë, këshilltarët ligjorë të Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës Kushtetuese, hetuesit e BKH-së dhe oficerët e Policisë Gjyqësore. Në vijim, çdo korrigjim duhet të përpunohet edhe nga degët përkatëse të Thesarit, administrata tatimore, strukturat e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore dhe njësitë qendrore përgjegjëse për administrimin e buxhetit. Kështu, një ndryshim i vetëm normativ prodhon një zinxhir veprimesh të ndërvarura në pothuajse çdo institucion të sistemit të drejtësisë dhe të administratës financiare shtetërore.

29.2. Përvoja konkrete e GJKKO-së në zbatimin e vendimit nr. 35/2022 të Gjykatës Kushtetuese provon përmasat reale të këtij procesi. Vetëm për rreth 20 magjistratë dhe për një periudhë 48-mujore, strukturës financiare iu desh të verifikonte individualisht ditët e punës, raportet mjekësore, gatishmërinë dhe çdo element tjetër të pagës; të rillogariste pagën bruto dhe neto, tatimet, kontributet dhe ndalesat; të hartonte tabela mujore individuale dhe të bashkëpunonte vazhdimisht me Drejtorinë Rajonale Tatimore Tiranë. Vetëm ndryshimi i deklarimeve tatimore zgjati rreth pesë muaj dhe gjeneroi automatikisht gjoba, kundërshtimi i të cilave kërkoi një proces gjyqësor që zgjati më shumë se dy vjet e gjysmë. Nëse ky precedent projektohet mbi të gjitha gjykatat, prokuroritë dhe institucionet e tjera të prekura, numri i listëpagesave, përllogaritjeve, deklarimeve, verifikimeve dhe komunikimeve ndërinstitutionale bëhet jashtëzakonisht i madh, ndërsa koha dhe burimet njerëzore të nevojshme janë praktikisht të pallogaritshme.

29.3. Rreziku rëndohet nga mundësia që i gjithë procesi të kryhet dy herë në kahe të kundërta. Nëse ligji nr. 95/2026 zbatohet gjatë shqyrtimit kushtetues, strukturat financiare do të duhet të korrigjojnë të gjitha listëpagesat dhe deklarimet sipas formulës së re; nëse kërkesa pranohet, të njëjtat struktura do të detyrohen t'i rihapin përsëri këto periudha, të rikthejnë formulën e mëparshme dhe të korrigjojnë për herë të dytë pagat, kontributet, tatimet, regjistrimet buxhetore dhe detyrimet eventuale. Kjo do të sillte dyfishim të punës, shpenzim të pajustificuar të burimeve publike, pasiguri kontabël, rrezik të lartë gabimesh dhe trajtimesh jo të njëtrajtshme, si dhe lindjen e mosmarrëveshjeve të reja administrative e gjyqësore. Angazhimi masiv i personelit financiar, administrativ, tatimor dhe juridik në këto procese do t'i largonte këto struktura nga detyrat e tyre të zakonshme dhe do të cenonte funksionimin normal të institucioneve të drejtësisë.

29.4. Në këto kushte, pasoja administrative nuk është dytësore dhe as hipotetike, por reale, e afërt dhe sistemike. Çdo muaj zbatimi shton një shtresë të re listëpagesash, deklarimesh dhe detyrimesh që duhet të korrigjohen, duke e zgjeruar vazhdimisht rrethin e pasojave dhe duke e bërë rikthimin në gjendjen e mëparshme gjithnjë e më të kushtueshëm e më të vështirë. Pezullimi i ligjit nr. 95/2026 ruan përkohësisht një gjendje

financiare tashmë të administruar dhe parandalon aktivizimin e një mekanizmi që do të konsumonte në mënyrë të panevojshme burime njerëzore e publike në të gjithë sistemin e drejtësisë. Në të kundërt, mospezullimi do të lejonte krijimin e një vargu praktikisht të pakufizuar rillogaritjesh, korrigjimesh, detyrimesh dhe mosmarrëveshjesh të reja, pikërisht gjatë periudhës kur kushtetutshmëria e bazës së tyre ligjore është ende në shqyrtim. **Për këtë arsye, pezullimi i menjëhershëm është masa e vetme proporcionale që shmang një barrë institucionale të panevojshme dhe ruan stabilitetin financiar e administrativ deri në vendimmarrjen përfundimtare të Gjykatës Kushtetuese.**

1.8. Pezullimi i ligjit nr. 95/2026 nuk krijon ometim ose boshllëk normativ

30. Pezullimi i ligjit nr. 95/2026 nuk do ta linte pa bazë juridike përllogaritjen dhe pagesën e magjistratëve. Përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji ekzistonte një regjim juridik i plotë dhe funksional, i përbërë nga ligji nr. 96/2016, vendimet nr. 35/2022 dhe nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese, pasoja juridike e përcaktuar shprehimisht në paragrafin 110 të vendimit nr. 15/2026, aktet e KLGJ-së dhe KLP-së të nxjerra për zbatimin e tij, si dhe listëpagesat e veprimet financiare të kryera pas datës 31.07.2026. Për rrjedhojë, pezullimi nuk do të krijonte një gjendje të parregulluar, por do të ruante përkohësisht *status quo*-në juridike që ekzistonte përpara hyrjes në fuqi të ligjit të kundërshtuar dhe që kishte filluar të prodhonte efekte konkrete.

30.1. Në rastin konkret nuk kemi ometim normativ në kuptimin material, pasi zgjidhja juridike e situatës është identifikuar tashmë nga vetë Gjykata Kushtetuese. Në paragrafin 110 të vendimit nr. 15/2026, Gjykata ka përcaktuar njëkohësisht kushtin dhe pasojën juridike: nëse Kuvendi nuk miratonte ndryshimet brenda datës 31.07.2026, pagesat e prapambetura do të llogariteshin sipas formulës që i referohet funksionarit të administratës së lartë publike, sipas referencës së analizuar në vendimin nr. 35/2022 të Gjykatës Kushtetuese. Pas kalimit të afatit, organet zbatuese nuk krijojnë një normë të re dhe as nuk marrin rolin e ligjvënësit pozitiv; ato vetëm konstatojnë realizimin e kushtit të parashikuar nga Gjykata dhe zbatojnë pasojën juridike të përcaktuar prej saj. Formula, për më tepër, nuk është krijuar nga Gjykata, por ka origjinë në ligjin nr. 96/2016 dhe është interpretuar përfundimisht nga jurisprudenca kushtetuese.

30.2. Edhe nëse mungesa e ndërhyrjes së Kuvendit do të cilësohej si boshllëk formal-legjislativ, ky boshllëk nuk mund të fitojë efekt pezullues mbi të drejtën kushtetuese dhe standardin detyrues që e konkretizon atë. Gjykata Kushtetuese, në vendimin nr. 4, datë 15.02.2021, paragrafi 76, ka pranuar se jo çdo vendim shfuqizues kërkon domosdoshmërisht një rregullim të ri ligjor, pasi edhe mosveprimi i ligjvënësit mund të përbëjë një mënyrë zbatimi të vendimit ose një zgjidhje praktike të nevojshme. Po kështu, në vendimin nr. 33, datë 14.11.2022, paragrafët 46–47, Gjykata Kushtetuese ka theksuar se ekzistenca e një boshllëku ligjor nuk i përjashton gjykatat dhe autoritetet nga detyrimi për të mbrojtur të drejtat themelore sipas standardeve kushtetuese dhe të GJEDNJ-së të përcaktuara më parë. Për rrjedhojë, mungesa e një norme të re nuk mund të përdoret për të pezulluar zbatimin e Kushtetutës ose të një vendimi përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese.

30.3. Ky përfundim mbështetet edhe në fuqinë detyruese të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese. Sipas vendimeve nr. 14, datë 03.06.2009, dhe nr. 20, datë 01.06.2011,

detyrueshmëria e vendimeve kushtetuese nuk kufizohet vetëm te dispozitivi, por shtrihet edhe mbi argumentet thelbësore që përbëjnë *ratio decidendi*-n. Asnjë autoritet publik nuk ka kompetencë të rivlerësojë nëse do ta zbatojë ose jo këtë standard. Për këtë arsye, vendimi nr. 15/2026 duhet zbatuar si një tërësi, së bashku me arsyetimin mbi formulën e pagës, ndalimin e uljes së fshehtë, kufijtë e diskrecionit të ligjvënësit dhe pasojën e mosveprimit deri në datën 31.07.2026. Zbatimi i këtij standardi nuk është plotësim diskrecional i ligjit, por respektim i drejtpërdrejtë i neneve 4, 124, 132, 138 dhe 145 të Kushtetutës.

30.4. Zbatueshmëria e drejtpërdrejtë provohet edhe nga precedenti administrativ i vitit 2023. Pas hyrjes në fuqi të vendimit nr. 35/2022, KLGJ-ja miratoi aktin nr. 78, datë 16.02.2023, duke përcaktuar pagën referuese bazë sipas “pagës për funksion” të nëpunësit civil të kategorisë përkatëse, ndërsa Ministria e Financave dhe degët e Thesarit pranuan dhe ekzekutuan listëpagesat sipas kësaj formule, pa pritur miratimin e ligjit nr. 33/2023. Për afro pesë muaj, vendimi kushtetues dhe akti i KLGJ-së shërbyen si bazë juridike e mjaftueshme për përlllogaritjen dhe pagimin e magjistratëve. Nuk mund të pranohet një standard i dyfishtë, sipas të cilit vendimi nr. 35/2022 i Gjykatës Kushtetuese konsiderohet drejtpërdrejt i zbatueshëm, ndërsa vendimit nr. 15/2026 të kësaj Gjykate i mohohet e njëjta fuqi, veçanërisht kur ky i fundit ka përcaktuar shprehimisht edhe pasojën juridike të mosveprimit të Kuvendit.

30.5. Përfundimisht, pezullimi i ligjit nr. 95/2026 nuk krijon ometim, kaos administrativ ose pamundësi pagese; përkundrazi, shmang mbivendosjen e dy formulave, rrillogaritjet e njëpasnjëshme dhe pasigurinë mbi detyrimet financiare. Gjatë pezullimit, përlllogaritja vijon mbi bazën e regjimit juridik që buron nga ligji nr. 96/2016, i interpretuar detyrimisht nga vendimet nr. 35/2022 dhe nr. 15/2026 dhe i konkretizuar nga aktet e organeve të qeverisjes së sistemit të drejtësisë. Çështja e disponibilitetit të fondeve është e dallueshme nga ekzistenca dhe masa juridike e së drejtës: ajo mund të ndikojë në mënyrën ose kohën e realizimit financiar, por jo në formulën dhe përmbajtjen e saj. Kështu, pezullimi ruan një regjim ekzistues, të zbatueshëm dhe të provuar në praktikë, duke garantuar vijimësinë e pagesave dhe efektivitetin e kontrollit kushtetues deri në vendimmarrjen përfundimtare.

1.10. Balanca e interesave dhe proporcionaliteti i masës së pezullimit

31. Në vlerësimin e kërkesës për pezullimin e ligjit nr. 95/2026 duhet të vendosen në balancë, nga njëra anë, interesi publik për zbatimin e një akti të miratuar nga Kuvendi dhe, nga ana tjetër, nevoja për të garantuar epërsinë e Kushtetutës, efektivitetin e kontrollit kushtetues dhe parandalimin e pasojave të rënda e vështirësisht të riparueshme. Prezumimi i kushtetutshmërisë së ligjit nuk është absolut dhe nuk mund të shërbejë si argument për lejimin e prodhimit të pasojave që do ta bënin vendimmarrjen përfundimtare të Gjykatës Kushtetuese praktikisht joefektive. Pikërisht për këtë arsye, pezullimi si masë e përkohshme nuk paragjykon themelin e çështjes, por ruan objektin dhe dobishmërinë e kontrollit kushtetues deri në përfundimin e tij.

31.1. Në rastin konkret, vijimi i zbatimit të ligjit nr. 95/2026 sjell pasoja të menjëhershme, të shumëfishta dhe kumulative. Ai prek nivelin dhe sigurinë financiare të magjistratëve; garancinë e parashikuar nga neni 138 i Kushtetutës; pavarësinë ekonomike të gjyqtarëve dhe prokurorëve; pritshmëritë e ligjshme të krijuara nga vendimi nr. 15/2026

i Gjykatës Kushtetuese; sigurinë juridike; procesin e rregullt gjyqësor, si dhe autoritetin përfundimtar e detyrues të vendimeve kushtetuese. Për shkak të lidhjeve ligjore të pagave, efektet shtrihen edhe mbi administratën gjyqësore dhe atë të prokurorisë, këshilltarët ligjorë të Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës Kushtetuese, hetuesit e Byrosë Kombëtare të Hetimit, oficerët e policisë gjyqësore dhe personelin tjetër, trajtimi financiar i të cilit përcaktohet në raport me pagën e magjistratit. Për rrjedhojë, nuk bëhet fjalë vetëm për një diferencë monetare individuale, por për një ndërhyrje me ndikim horizontal në statusin financiar dhe funksionimin e të gjithë sistemit të drejtësisë.

31.2. Rreziku rëndohet nga fuqia prapavepruese e ligjit që nga data 01.04.2023. Zbatimi i tij kërkon rihapjen e listëpagesave për periudha të mbyllura, përlllogaritjen individuale të pagave bruto dhe neto, tatimeve, kontributeve shoqërore e shëndetësore, sigurimit suplementar dhe ndalesave të tjera, korrigjimin e deklarimeve tatimore e buxhetore, si dhe evidentimin e shumave që pretendohet se duhet të kthehen ose kompensohen. Këto veprime duhet të kryhen për çdo muaj, për çdo përfitues dhe në çdo gjykatë, prokurori ose institucion të prekur. Nëse ligji do të zbatohet dhe më pas do të shpallej i papajtuashëm me Kushtetutën, i gjithë procesi do të duhej të përsëritej në drejtim të kundërt, duke shumëfishuar barrën administrative, kostot financiare, pasigurinë kontabël dhe rrezikun e trajtimeve të pabarabarta. Përvoja e zbatimit të vendimit nr. 35/2022 të Gjykatës Kushtetuese dëshmon se këto pasoja nuk janë hipotetike, por konkrete, të matshme dhe të afta të zgjasin për një periudhë të konsiderueshme.

31.3. Dëmi që mund të shkaktohet nga zbatimi i menjëhershëm i ligjit nuk riparohet plotësisht nëpërmjet pagesës së mëvonshme të diferencave. Një kompensim monetar eventual nuk rivendos automatikisht sigurinë juridike të cenuar, besimin e ligjshëm të subjekteve, stabilitetin e trajtimit financiar, autoritetin e vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese ose garancinë institucionale të pavarësisë së pushtetit gjyqësor. Po kështu, ai nuk eliminon barrën e krijuar nga rilogaritjet e dyfishta, detyrimet tatimore, gjokat eventuale, proceset administrative e gjyqësore dhe përdorimi i burimeve të konsiderueshme njerëzore e financiare. Dëmi kushtetues që lidhet me dobësimin e fuqisë detyruese të një vendimi të Gjykatës Kushtetuese dhe me krijimin e perceptimit se efektet e tij mund të neutralizohen përmes një ndërhyrjeje të mëvonshme prapavepruese, për nga natyra, nuk është i konvertueshëm tërësisht në një shumë monetare.

31.4. Në anën tjetër të balancës, pezullimi i ligjit nr. 95/2026 nuk i shkaktonte interesit publik një dëm të krahasueshëm. Ai nuk krijon një vakum normativ, nuk ndërpret funksionimin e gjykatave dhe prokurorive dhe nuk imponon një mekanizëm të ri pagash. Gjatë pezullimit vazhdon të zbatohet regjimi juridik që buron nga ligji nr. 96/2016, vendimet nr. 35/2022 dhe nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese, veçanërisht pasoja juridike e përcaktuar në paragrafin 110 të këtij të fundit, si dhe aktet e KLGJ-së, KLP-së dhe institucioneve të tjera kompetente të nxjerra për zbatimin e tij. Ky regjim ka filluar të prodhojë pasoja konkrete dhe është zbatuar nga disa degë të thesarit dhe, në juridiksione të tjera, në bazë të vendimeve gjyqësore për sigurimin e padisë.

31.5. Edhe pasojat buxhetore të pezullimit janë të identifikueshme, të përlllogaritshme dhe, nëse kërkesa kushtetuese rrëzohet, të korrigjueshme nëpërmjet instrumenteve financiare, buxhetore dhe kontabël të parashikuara nga legjislacioni. Përkohshmëria e një efekti financiar nuk mund të barazohet me cenimin e autoritetit të një vendimi përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese, dobësimin e garancive të pavarësisë

së pushtetit gjyqësor ose krijimin e një procesi masiv rillogaritjesh dhe konfliktesh juridike. Interesi për administrimin e kujdesshëm të fondeve publike mbrohet më mirë duke ruajtur përkohësisht një regjim të vetëm pagash sesa duke lejuar zbatimin e një formule të re prapavepruese, e cila mund të duhet të zhbëhet pas vendimit përfundimtar.

31.6. Masa e kërkuar plotëson edhe testin e proporcionalitetit. Ajo është e **përshtatshme**, sepse ruan gjendjen juridike ekzistuese dhe parandalon prodhimin e pasojave që do të vështirësonin ose do ta bënin pjesërisht joefektiv kontrollin kushtetues. Ajo është e **nevojshme**, sepse nuk rezulton të ekzistojë një masë tjetër më pak kufizuese që të mund të ndalojë njëkohësisht efektet prapavepruese mbi pagat, rillogaritjet masive, ndryshimet tatimore e buxhetore dhe cenimin e standardit të përcaktuar nga vendimi nr. 15/2026 i Gjykatës Kushtetuese. Së fundi, masa është **proporcionale në kuptimin e ngushtë**, pasi barra e përkohshme financiare që mund t'i shkaktojë shtetit është dukshëm më e vogël se dëmi kushtetues, institucional, administrativ dhe financiar që mund të prodhojë vijimi i zbatimit të ligjit. Për më tepër, në rastin konkret, nuk bëhet fjalë për mungesë të burimeve financiare, pasi të gjitha gjykatat dhe prokuroritë kanë marrë angazhime financiare vetëm mbi bazën e fondeve që kanë në dispozicion për vitin 2026, pa tejkaluar fondin e pagave.

31.7. Për rrjedhojë, balanca e interesave anon qartësisht në favor të pezullimit. Mospezullimi do të lejonte ndryshimin e menjëhershëm dhe prapaveprues të një gjendjeje juridike të krijuar nga një vendim përfundimtar i Gjykatës Kushtetuese dhe të zbatuar tashmë në praktikë; ndërsa pezullimi vetëm do ta ruante përkohësisht këtë gjendje deri në dhënien e vendimit përfundimtar. Në këto kushte, pezullimi nuk përbën privilegj financiar për një kategori të caktuar dhe as ndërhyrje në kompetencën normuese të Kuvendit, por një masë procedurale konservuese, e domosdoshme për ruajtjen e epërsisë së Kushtetutës, ndarjes dhe balancimit të pushteteve dhe efektivitetit të vetë gjyqimit kushtetues.

1.11. Përfundim

32. Në rastin konkret plotësohen në mënyrë kumulative kriteret për pezullimin e zbatimit të ligjit nr. 95/2026. Pasojat janë reale, sepse vendimi nr. 15/2026 i Gjykatës Kushtetuese ka filluar të zbatohet dhe ka prodhuar efekte juridike, financiare, administrative dhe gjyqësore konkrete. Ato janë të rënda, sepse nuk kufizohen në diferenca page, por prekin garancinë kushtetuese të pagës, pavarësinë e pushtetit gjyqësor, sigurinë juridike, besimin e ligjshëm dhe autoritetin e vendimeve përfundimtare të Gjykatës Kushtetuese. Pasojat janë njëkohësisht urgjente, pasi ligji ka hyrë në fuqi menjëherë dhe i shtrin efektet financiare prapa në kohë, që nga data 01.04.2023.

33. Pezullimi është masa e vetme e përshtatshme dhe efektive për të ruajtur *status quo*-në juridike, për të shmangur uljen ose rikthimin e diferencave të pagës, për të parandaluar rillogaritje masive e të dyfishta dhe për të mbrojtur dobishmërinë e vendimit përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese. Ai nuk krijon ometim ligjor, financiar ose administrativ, pasi ekziston një regjim juridik i identifikueshëm dhe i zbatueshëm që buron nga vendimet nr. 35/2022 dhe nr. 15/2026 dhe nga aktet e nxjerra për zbatimin e tyre. Pezullimi as nuk pengon Kuvendin të ushtrojë kompetencën e tij normuese, me kusht që kjo kompetencë të ushtrohet brenda kufijve të Kushtetutës dhe në respekt të fuqisë detyruese të jurisprudencës kushtetuese.

34. Përfundimisht, lejimi i vijimit të efekteve të ligjit nr. 95/2026 deri në përfundimin e gjykimit do të rrezikonte prodhimin e pikërisht atyre pasojave që kërkesa kushtetuese synon të parandalojë, duke e bërë ndërhyrjen e mëvonshme të Gjykatës pjesërisht të vonuar dhe joefektive. Përkundrazi, pezullimi ruan përkohësisht një gjendje juridike funksionale, kufizon dëmin, shmang përdorimin e panevojshëm të burimeve publike dhe garanton që vendimi përfundimtar të mund të zbatohet realisht. Për këto arsye, masa e pezullimit është e nevojshme, proporcionale dhe e imponuar nga kërkesa për mbrojtje efektive të rendit kushtetues.

35. Sa më sipër u arsyetua, SHKGJRSH, UGJSH dhe dhe SHPRSH vlerësojnë se plotësohen të gjitha kushtet e parashikuar nga neni 45 i ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar, për pezullimin e ligjit nr. 95/2026 deri në dhënien e vendimit përfundimtar nga Gjykata Kushtetuese.

B. Lidhur me cenimin e parimit të shtetit të së drejtës

36. Në nenin 4, si dhe në preambulën e Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë deklarohet parimi i shtetit të së drejtës, i cili është një nga parimet më themelore e më të rëndësishme në shtetin dhe shoqërinë demokratike. Si i tillë, ai është një normë e pavarur kushtetuese, prandaj shkelja e tij përbën në vetvete bazë të mjaftueshme për deklarimin e një ligji si antikushtetues. Ky parim nënkupton sundimin e ligjit dhe mënjanimin e arbitraritetit, me qëllim që të arrihet respektimi dhe garantimi i dinjitetit njerëzor, drejtësisë dhe sigurisë juridike (*Shih vendimin nr. 55, datë 27.07.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

37. Në nenin 4, paragrafi i dytë i Kushtetutës deklarohet: “Kushtetuta është ligji më i lartë në Republikën e Shqipërisë”. Deklarimi i epërsisë së Kushtetutës, duke e vendosur në majë të piramidës së normave juridike, përbën një aspekt thelbësor të parimit të shtetit të së drejtës. Ky parim **detyron të gjitha organet e pushtetit publik që t’i ushtrojnë kompetencat e tyre vetëm në kuadër dhe në bazë të normave kushtetuese**. Aktet juridike që nxirren nga këto organe duhet të jenë në pajtim me aktet juridike më të larta, si në kuptimin formal, ashtu edhe në atë material (*Shih vendimin nr. 9, datë 23.03.2010, të Gjykatës Kushtetuese*).

38. Respektimi i **hierarkisë së akteve normative** është një detyrim që rrjedh nga parimi i shtetit të së drejtës dhe i koherencës në sistemin ligjor. Parimi i shtetit të së drejtës nënkupton veprimin e të gjitha institucioneve shtetërore sipas së drejtës në fuqi, si dhe supremacinë e Kushtetutës ndaj akteve të tjera normative. Rendi juridik nuk është një radhitje e barasvlershme normash, por një sistem hierarkik, i cili përbëhet nga nivele të ndryshme vlefshmërie dhe në secilin prej këtyre niveleve qëndron një normë ose grup normash, duke përfshirë kështu edhe fuqinë e caktuar juridike. Piramida e akteve normative, e sanksionuar në nenin 116 të Kushtetutës, përcakton marrëdhëniet midis normave juridike, të cilat bazohen në raportin e mbi/nënvendosjes së tyre. Kjo piramidë aktesh normative ka në majë të saj Kushtetutën, e cila shërben si burim për aktet e tjera juridike. Për rrjedhojë, në rastet e konflikteve ndërmjet normave me fuqi të ndryshme juridike, **norma me fuqi më të lartë ka epërsi në raport me normën tjetër** (*Shih vendimin nr. 16, datë 10.04.2015, të Gjykatës Kushtetuese*).

39. Neni 4/3 i Kushtetutës parashikon se, dispozitat kushtetuese zbatohen drejtpërsëdrejti, përveç rasteve kur Kushtetuta parashikon ndryshe. Sipas këtij parimi themelor, kur rregulli kushtetues parashikohet shprehimisht, ai nuk mund të mënjanohet dhe as të tejkalohet, por duhet të zbatohet drejtpërsëdrejti. Përjashtimi kushtetues i parashikuar në këtë dispozitë nënkupton se normat kushtetuese mund edhe të mos gjejnë zbatim drejtpërsëdrejti, kur Kushtetuta ka ngarkuar posaçërisht organet shtetërore përkatëse për të nxjerrë ligjet dhe aktet e tjera nënligjore, me qëllim rregullimin e marrëdhënieve në fusha të ndryshme dhe në përputhje me hierarkinë e normave. Pra, Kushtetuta përmban dispozita që rregullojnë zbatimin e saj në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë. Rregullimet që bën Kushtetuta nuk mund të jenë gjithmonë të plota ose shteruese, pasi ajo nuk ka për qëllim të rregullojë hollësisht çdo çështje të organizimit të jetës politiko-shoqërore të një vendi, por vetëm parimet dhe kriteret bazë mbi të cilat duhet të mbështetet ajo. Edhe pse disa çështje që lidhen me rendin shtetëror mund të parashikohen në mënyrë të hollësishme prej saj, gjithsesi mbeten mjaft aspekte të organizimit të jetës institucionale për t'u parashikuar nga ligje ose akte të tjera normative, sipas rastit (*Shih vendimin nr. 22, datë 24.04.2015, të Gjykatës Kushtetuese*).

40. Gjithashtu, Gjykata Kushtetuese në jurisprudencën e saj ka theksuar se nëse ndodhemi përpara një norme ligjore, që nuk mbështetet në parimet dhe rregullimet e specifikuar kushtetuese, por në tejkallime jashtëkushtetuese, si në formë ashtu edhe në përmbajtje, atëherë do të cenohet **parimi i hierarkisë së normave**. Ky është një qëndrim i konsoliduar i Gjykatës Kushtetuese në disa çështje të tjera analoge, në të cilat ka theksuar se **“atë që nuk ka dashur ta bëjë Kushtetuta nuk mund ta bëjë ligji. Prandaj nuk mund të pranohet se ajo ka ometuar pa përmendur raste të tilla ...”** (*Shih vendimin nr. 29, datë 09.11.2005, të Gjykatës Kushtetuese*).

41. Përpara se të vijojë me analizën e cenimit të këtij parimi nga ligji objekt kundërshtimi, çmojmë të analizojmë fuqinë e vendimeve të Gjykatës Kushtetuese. Lidhur me fuqinë juridike të vendimeve të saj, Gjykata Kushtetuese në vendimin nr. 14, datë 03.09.2009, ndër të tjera, ka arsyetuar: “*Nenet 124, 132 dhe 145/2 të Kushtetutës shprehen qartësisht në lidhje me forcën detyruese të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese mbi të gjitha organet kushtetuese, autoritetet publike dhe gjykatat. Zbatimi i detyrueshëm i vendimeve të Gjykatës Kushtetuese është detyrim kushtetues; ato kanë fuqi detyruese të përgjithshme dhe janë përfundimtare. Ato përbëjnë jurisprudencë kushtetuese dhe për rrjedhojë, kanë efektet e forcës së ligjit*” (*Shih vendimin nr. 5, datë 07.02.2001, të Gjykatës Kushtetuese*). Asnjë organ tjetër me përjashtim të vetë Gjykatës (dhe kjo lidhet me ndryshimin e praktikës, apo rishikimin e Kushtetutës), nuk mund të mos pranojë t'i zbatojë ato. Lënia në vlerësimin e organeve të tjera të vendimeve kushtetuese krijon precedentin e rrezikshëm për t'i mohuar këtij organi funksionin e garantit të Kushtetutës. Roli i Gjykatës qëndron pikërisht në fuqinë detyruese të vendimeve të saj. Formulimi që i ka dhënë Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë fuqisë detyruese të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese përcakton autoritetin e këtij organi dhe është e vetmja mënyrë e pranueshme për zgjidhjen e drejtë dhe përfundimtare të çështjeve me natyrë kushtetuese. Ky efekt detyrues ka të bëjë si me pjesën urdhëruese, ashtu edhe me pjesën arsyetuese të vendimit. Arsyetimi që përdor Gjykata në vendimet e saj buron nga autoriteti i saj për të thënë fjalën e fundit në çështjet, për të cilat të tjerët tashmë janë shprehur. Në respekt të doktrinës dhe të jurisprudencës kushtetuese Gjykata thekson se efekti detyrues

shtrihet mbi argumentet thelbësore të vendimit të saj që përbëjnë edhe ratio decidendi, eliminimi i të cilave do ta bënte vendimin, në tërësinë e tij, të pakuptimtë (Shih Vendimet BVerfGE 1, p. 14 dhe BVerfGE 20, p. 56 të Gjykatës Kushtetuese Federale Gjermane). Ndikimi i padiskutueshëm i vendimeve të Gjykatës është i tillë që iu imponon të gjithë organeve shtetërore, duke mos përjashtuar as gjykatat, fuqinë detyruese të arsyetimit të vendimit të saj.” Standardi kushtetues që rezulton është se fuqia detyruese e vendimeve të Gjykatës Kushtetuese nuk kufizohet te dispozitivi, por shtrihet edhe mbi arsyetimin dhe, në veçanti, mbi argumentet thelbësore që përbëjnë ratio decidendi. Asnjë autoritet publik nuk ka kompetencë të rivlerësojë nëse do ta zbatojë ose jo një standard të tillë.

42. Gjithashtu, në vendimin nr. 20, datë 01.06.2011 Gjykata Kushtetuese ndër të tjera arsyeton se: ***“Ndikimi i padiskutueshëm i vendimeve të Gjykatës Kushtetuese është i tillë që iu imponon të gjithë organeve shtetërore, duke mos përjashtuar as gjykatat, fuqinë detyruese të arsyetimit të vendimit të saj. Arsyetimi që përdor Gjykata Kushtetuese në vendimet e saj ka forcën e ligjit, çka buron nga autoriteti i këtij organi për të thënë fjalën e fundit në çështjet për të cilat të tjerët tashmë janë shprehur. Çdo qëndrim i kundërt krijon një precedent të rrezikshëm në marrëdhëniet institucionale (Shih vendimin nr. 5 datë 07.02.2001 të Gjykatës Kushtetuese). Nisur nga tagrat që i jep neni 124 i Kushtetutës, roli dhe funksioni i Gjykatës Kushtetuese është që nëpërmjet vendimeve të transformojë dispozitat kushtetuese nga abstrakte-metafizike, në substanciale dhe konkrete, duke i garantuar mbrojtje kushtetuese situatave juridike në të cilat ndodhen individët. Për shkak të vetë formës ekstremisht konçize që kanë dispozitat kushtetuese, nëpërmjet vendimeve, pra interpretimit që bën Gjykata, bëhet e mundur që Kushtetuta të jetë “e gjallë”, që do të thotë se Gjykata i përshtatet evolucionit që bëjnë vlerat në vendin tonë, duke garantuar që vlera të reja, të cilat ndoshta nuk ishin në vëmendje të hartuesve të Kushtetutës, të marrin dinjitet, njohje dhe, mbi të gjitha, mbrojtje kushtetuese. Për vetë faktin se norma kushtetuese bëhet realitet gjatë interpretimit, pra gjatë procesit vendimmarrës të Gjykatës, e bën këtë të fundit pa diskutim burim të së drejtës, për më tepër e bën atë një burim parësor të saj, duke pasur parasysh se neni 4 i Kushtetutës parashikon se Kushtetuta është ligji më i lartë në Republikën e Shqipërisë.”*** Pra, sipas këtij vendimi, vendimet e Gjykatës Kushtetuese kanë të njëjtë fuqi me Kushtetutën që ka epërsi mbi aktet e tjera normative të parashikuara nga neni 116 i Kushtetutës.

43. Gjithashtu, Gjykata Kushtetuese në jurisprudencën e saj i ka dhënë zgjidhje situatës juridike në rastet kur Kuvendi nuk zbaton vendimet e saj për hartimin e ligjeve në përputhje me vendimet e saj. Kështu, në vendimin nr. 4, datë 15.02.2021 Gjykata Kushtetuese ndër të tjera ka arsyetuar se: *“76. Gjykata gjen me vend të theksojë se, kur ligjvënësi nuk përmbush detyrimin e caktuar nga Kushtetuta për miratimin e një ligji që duhej ta miratonte në bazë të këtij detyrimi apo ligji i miratuar është i paplotë, Gjykata nuk kontrollon ligjin, sepse një i tillë nuk ekziston, por kontrollon pse nuk ka ligj ose, ndryshe, në këtë rast Gjykata nuk kontrollon ligjin, por vetë ligjvënësin. Në këtë kuptim, çdo mosveprim i mundshëm i ligjvënësit për miratimin e tërësisë së normave të zakonshme të kërkuara për materializimin e një norme të caktuar kushtetuese me qëllim zbatimin e saj, mund të sjellë boshllëk ligjor dhe, për rrjedhojë, bëhet shkak për konstatimin e jokushtetutshmërisë. Por edhe kur ligjvënësi nuk vepron kur ndaj tij ka lindur një detyrim për të përmirësuar ose ndryshuar aktet ligjore ekzistuese, kjo mund të kthehet në një*

boshllëk thelbësor nëse mosbërja e këtyre ndryshimeve sjell pasoja gjatë zbatimit në praktikë të të drejtave themelore. **Antikushtetutshmëria për shkak të boshllëkut ligjor vërehet edhe kur organi ligjvënës nuk vepron pas një vendimi të Gjykatës Kushtetuese që deklaroi ligjin të papajtueshëm me Kushtetutën. Megjithatë, jo në çdo rast vendimi i Gjykatës Kushtetuese me efekte shfuqizuese, duhet të sjellë reagimin e ligjvënësit për miratimin e rregullimeve të reja ligjore, pasi edhe mosveprimi i ligjvënësit mund të jetë një mënyrë e zbatimit të vendimit të Gjykatës Kushtetuese. Kjo, ndonjëherë, mund të jetë një zgjidhje praktike ose mund të jetë e nevojshme.**

44. Gjithashtu, Gjykata Kushtetuese në jurisprudencën e saj ka zgjidhur situatën e mungesës së reagimit të Kuvendit për nxjerrjen e ligjit në përputhje me arsyetimin e saj, duke orientuar zbatimin drejtpërdrejt nga gjykatat e zakonshme të jurisprudencës kushtetuese. Kështu, në vendimin nr. 33, datë 14.11.2022, Gjykata Kushtetuese, ndër të tjera, arsyeton: ***“46. Në përmbledhje të rrethanave të konstatuara, në rastin e kërkuesve, nuk është analizuar nëse vlerësimi i pronës ka respektuar standardin minimal “10 % për diferencën në vlerësim midis zërit kadastral të sotëm dhe atij të kohës së shpronësimit”, në kuptim të neneve 42 dhe 142, pika 1, të Kushtetutës, pasi në përmbajtjen e vendimit të Gjykatës së Lartë nuk janë marrë në konsideratë vendimet detyruese të Gjykatës Kushtetuese dhe të GJEDNJ-së. Kjo situatë është rrjedhojë e disa faktorëve, duke filluar me mosveprimin e Kuvendit për plotësimin e detyrimit të caktuar me vendimin nr. 4, datë 15.02.2021 të kësaj Gjykate, me ekzistencën për një kohë të konsiderueshme të boshllëkut ligjor, me mosrespektimin e fuqisë detyruese të jurisprudencës kushtetuese dhe ndërkombëtare, për të përfunduar me arsyetimin e gjykatave, të cilat, në çdo rast, duhet të luajnë rolin e tyre subsidiar për respektimin e të drejtave themelore, pa u shmangur nga ky rol edhe në rastet e boshllëkut ligjor. 47. Gjykata evidenton se mënyra e duhur për rivendosjen e së drejtës së kërkuesve është shqyrtimi nga gjykatat e zakonshme nëse vlerësimi i pronës së kompensuar kërkuesve respekton standardin e pragut 10% sipas vendimmarrjes së Gjykatës Kushtetuese dhe GJEDNJ-së. Gjykata, bazuar në natyrën e gjykimit kushtetues të kërkesave individuale, si dhe në parimin e subsidiaritetit që udhëheq raportet ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, rithekson rolin e pazëvendësueshëm të Gjykatës së Lartë, së cilës i përket detyra kushtetuese për të siguruar njësimin dhe zhvillimin e praktikës gjyqësore. Pavarësisht boshllëkut në legjislacion, ajo gjykatë nuk ka asnjë pengesë të zgjidhë vetë çështjen bazuar në parimet e vlerësimit të përcaktuara tashmë, duke i zbatuar drejtpërsëdrejt vendimet e sipërcituara, ose të orientojë zgjidhjen e saj nga gjykata më e ulët, duke njësuar dhe zhvilluar edhe praktikën gjyqësore në përputhje me standardet kushtetuese dhe ato të GJEDNJ-së.”*** Nga kjo jurisprudencë rezulton se boshllëku i krijuar nga mosveprimi i Kuvendit nuk mund të fitojë efekt pezullues mbi të drejtat themelore dhe mbi standardet kushtetuese tashmë të përcaktuara. Kur standardi juridik është identifikuar nga jurisprudenca detyruese, organet zbatuese nuk mund të shmangen nga zbatimi i tij vetëm për shkak të mungesës së një ndërhyrjeje të mtejshme legjislative.¹

¹ Për të shmangur ometimin, Gjykata Kushtetuese në vendimin nr. 28, datë 16.12.2008 ndër të tjera arsyeton se: *“Në bazë të këtij parimi gjykata duhet të kërkojë gjithmonë brenda rendit juridik të shtetit shqiptar normën që rregullon një rast konkret. Ajo duhet të mbështetet në një autoritet që ka forcën e ligjit dhe që zgjidh mosmarrëveshjen konkrete. Në rast se një normë e tillë nuk ekziston ajo duhet të kërkojë edhe norma*

45. Në rastin konkret, cenimi i parimit të shtetit të së drejtës duhet të vlerësohet në mënyrë të lidhur me tri elemente: fuqinë përfundimtare dhe detyruese të vendimit kushtetues, skadimin e afatit të përcaktuar prej tij dhe efektet prapavepruese të ligjit nr. 95/2026. Sipas neneve 124 dhe 132 të Kushtetutës, Gjykata Kushtetuese zgjidh përfundimisht mosmarrëveshjet kushtetuese dhe vendimet e saj janë të detyrueshme për të gjitha organet. Kjo detyrueshmëri përfshin jo vetëm pjesën urdhëruese, por edhe standardet kushtetuese dhe arsyetimin thelbësor mbi të cilin mbështetet vendimi, për aq sa këto përbëjnë *ratio decidendi*. Për rrjedhojë, Kuvendi, ndonëse gëzon kompetencë normuese, nuk mund të miratojë një ligj që, duke ruajtur formalisht ushtrimin e kësaj kompetence, në substancë shmang ose neutralizon standardin kushtetues të përcaktuar përfundimisht nga Gjykata.

46. Me vendimin nr. 15, datë 17.02.2026, Gjykata Kushtetuese nuk është kufizuar në konstatimin abstrakt të papajtueshmërisë së formulës së mëparshme. Ajo ka përcaktuar kufijtë materialë brenda të cilëve duhej të vepronte ligjvënësi, ka detyruar Kuvendin të miratonte ndryshimet e nevojshme deri më 31.07.2026 dhe ka përcaktuar shprehimisht pasojën juridike të mosveprimit brenda këtij afati. Sipas paragrafit 110 të vendimit, nëse ndryshimet nuk do të miratoheshin deri në datën e caktuar, llogaritja e pagesave të prapambetura do të bëhej sipas formulës që i referohet funksionarit të administratës së lartë publike, të analizuar në vendimin nr. 35/2022. Kështu, me skadimin e afatit, kjo pasojë nuk mbetet më një alternativë e hapur për vlerësim politik, por u bë efekti juridik i parashikuar nga një vendim kushtetues përfundimtar dhe detyrues.

47. Kuvendi e miratoi ligjin nr. 95/2026 më 18.09.2026, pra pasi kishte përfunduar afati i përcaktuar nga Gjykata dhe pasi kishte filluar të vepronte pasoja juridike e parashikuar në vendimin nr. 15/2026. Në atë moment, Kuvendi mund të ushtronte kompetencën e tij normuese për rregullimin e marrëdhënieve të ardhshme vetëm duke respektuar gjendjen juridike të krijuar, të drejtat e fituara dhe kufijtë materialë të përcaktuar nga Gjykata Kushtetuese. Ai nuk mund ta përdorte një ligj të miratuar më vonë për të zhbërë me efekt prapaveprues pasojën juridike të mosveprimit të tij. Përndryshe, organi që nuk kishte përmbushur në afat detyrimin e përcaktuar nga Gjykata do të mund të neutralizonte më pas pasojat e këtij mosveprimi.

48. Pikërisht kjo ndodh me ligjin nr. 95/2026, i cili nuk rregullon vetëm marrëdhëniet për të ardhmen. Duke i shtrirë efektet financiare nga data 01.04.2023, ai ndërhyr në një periudhë të rregulluar tashmë nga vendimet nr. 35/2022 dhe nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese, prek pasojën juridike të përcaktuar në paragrafin 110 të vendimit të fundit dhe synon të ndikojë edhe mbi efektet financiare e administrative të krijuara pas datës 31.07.2026. Për rrjedhojë, ligji nuk kufizohet në plotësimin ose zbatimin e vendimit kushtetues, por synon të zëvendësojë me efekt prapaveprues zgjidhjen juridike që rridhte prej tij. Një ligj i zakonshëm nuk mund të përdoret për të rishikuar, korrigjuar ose zhvleftësuar një vendim përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese, pasi një rezultat i tillë do

të tjera që rregullojnë rastet analoge. Gjykata, për zgjidhjen e një mosmarrëveshjeje ka detyrën funksionale për të kryer interpretime të ndryshme në lidhje me kuptimin e normave, me kërkimin e normave që rregullojnë rastet analoge apo me identifikimin e parimeve të përgjithshme dhe të jurisprudencës kushtetuese."

të binte ndesh me hierarkinë e burimeve të së drejtës të përcaktuar nga nenet 4 dhe 116 të Kushtetutës.

49. Ligji nr. 95/2026 është materialisht në kundërshtim me nenin 138 të Kushtetutës, pasi formula e mbështetur në koeficientin 0,38 dhe në pagën e Presidentit të Republikës nuk përmbush standardet kushtetuese të përcaktuara në paragrafët 108 dhe 109 të vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese. Në paragrafin 108, Gjykata ka përcaktuar kufirin material që ligjvënësi nuk mund ta tejkalojë, duke arsyetuar shprehimisht se: *“mbrojtja kushtetuese që ofron neni 138 i Kushtetutës nuk lejon, në thelb, asnjë rregullim që sjell rënie të fshehur të vlerës reale të pagës gjyqësore ose ngrirjen e shënjestruar të saj”*. Po në këtë paragraf, Gjykata ka përcaktuar se referenca e përshtatshme duhet të mbështetet te paga e një funksionari që rritet periodikisht dhe indeksohet në përputhje me përmirësimin e kostove të jetesës, duke përjashtuar si të papërshtatshme një pagë që ndryshon rrallë ose që është përcaktuar në një vlerë të plotë e të pastrukturuar, si paga e Presidentit: *“referenca e pagës së magistratëve duhet të mbështetet te paga e një funksionari që rritet herë pas here dhe indeksohet në drejtim të përmirësimit të kostove të jetesës dhe jo te një pagë që ndryshon rrallë ose është përcaktuar në vlerë të plotë të pastrukturuar në elemente përbërëse, siç ka rezultuar të jetë ajo e Presidentit”*. Ky vlerësim përforcohet nga konstatimi i Gjykatës se funksioni i Presidentit shoqërohet me shpërblime dhe përfitime të tjera për përballimin e kostove të jetesës, të cilat magistratët nuk i gëzojnë në të njëjtën mënyrë, ndërkohë që këta të fundit u nënshtrohen kufizimeve të posaçme për sigurimin e të ardhurave nga burime të tjera.

49.1. Paragrafët 108 dhe 109 nuk kundërshtojnë dhe as përjashtojnë njëri-tjetrin, por përcaktojnë dy elemente të ndryshme dhe plotësuese të detyrimit kushtetues të ligjvënësit. Paragrafi 108 përcakton formulën e mundshme dhe kërkesat strukturore që duhet të përmbushë sistemi i ardhshëm i pagës, duke përjashtuar përdorimin e pagës së Presidentit të Republikës si referencë të përhershme strukturore për pagën e magistratit. Ndërsa paragrafi 109 përcakton kufijtë e masës së pagës, brenda të cilëve ligjvënësi kishte diskrecionin të zgjidhte mënyrën konkrete të riparimit të uljes së fshehtë të konstatuar: nga paga e pozicionit referues që i korrespondon punonjësit të administratës publike të kategorisë I, klasa I-2, në masën 236.425 lekë, deri në masën që rezulton nga koeficienti 0,57 i pagës së Presidentit të Republikës, përkatësisht 242.250 lekë. Përmendja në paragrafin 109 e “ndryshimit që pësoi paga e Presidentit” nuk përbën, pra, autorizim për përdorimin e përhershëm të kësaj page si referencë strukturore, por shërben vetëm për përcaktimin e kufirit të sipërm të masës së pagës, brenda të cilit ligjvënësi mund të ushtronte diskrecionin e tij. Për rrjedhojë, paragrafi 108 përcakton formulën e lejueshme kushtetuese, kurse paragrafi 109 cakton intervalin konkret të masës së pagës që mund të rezultonte nga zbatimi i saj, gjithnjë duke respektuar garancitë e nenit 138 të Kushtetutës. Interpretimi i kundërt do ta kthente një nga alternativat e parashikuara për riparimin e uljes së krijuar në një përjashtim nga vetë standardi kushtetues, do ta privonte paragrafin 108 nga efekti i tij juridik dhe do ta bënte arsyetimin e Gjykatës së brendshmi kontradiktor. Përkundrazi, interpretimi sistematik kërkon që çdo zgjidhje e përmendur në paragrafin 109 të vlerësohet dhe të zbatohet në përputhje me kriteret materiale të përcaktuara në paragrafin 108.

49.2. Duke ruajtur pagën e Presidentit si referencë të përhershme dhe duke ndryshuar vetëm koeficientin nga 0,36 në 0,38, ligji nr. 95/2026 nuk ka përmbushur

asnjerin prej këtyre detyrimeve kushtetuese. Ligji dhe materialet që kanë shoqëruar miratimin e tij nuk përmbajnë një analizë të plotë krahasuese dhe financiare që të provojë se koeficienti 0,38 riparon tërësisht uljen e fshehtë në vlerën nominale, rikthen raportin e cenuar ndërmjet pagës së magjistratëve dhe rritjes së kategorive të tjera ose kompenson humbjen e krijuar nga ngrirja e mëparshme. Njëkohësisht, ndryshimi aritmetik i koeficientit nuk korrigjon papërshtatshmërinë strukturore të pagës së Presidentit, të evidentuar në paragrafin 108, pasi kjo pagë vazhdon të ndryshojë rrallë, mbetet e pastrukturuar në elemente përbërëse dhe nuk garanton një evolucion të qëndrueshëm në raport me kostot e jetesës.

49.3. Për rrjedhojë, Kuvendi ka dështuar si në përmbushjen e detyrimit pozitiv për të riparuar plotësisht uljen e fshehtë dhe për ta rikthyer pagën e magjistratëve në një raport të drejtë me rritjen e kategorive të tjera, ashtu edhe në detyrimin për të ndërtuar një formulë dinamike, objektive dhe të qëndrueshme, të aftë për të ruajtur në kohë vlerën reale të pagës. Formula e mbështetur në koeficientin 0,38 dhe në pagën e Presidentit nuk e eliminon cenimin kushtetues të konstatuar nga Gjykata, por e riprodhon atë nën një koeficient tjetër, duke ruajtur rrezikun e ngrirjes së shënjestruar dhe të uljes së fshehtë të pagës së magjistratëve. **Për këtë arsye, ligji nr. 95/2026, në pjesën që përcakton pagën referuese bazë nëpërmjet shumëzimit të koeficientit 0,38 me pagën e Presidentit të Republikës, bie në kundërshtim të drejtpërdrejtë me nenin 138 të Kushtetutës dhe me standardin detyrues të vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese.**

50. Në këto kushte, referimi formal që ligji nr. 95/2026 i bën vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese nuk mjafton për të provuar zbatimin e tij. Respektimi i një vendimi kushtetues kërkon zbatimin e përmbajtjes normative, të standardeve detyruese dhe të pasojave juridike të përcaktuara prej tij, jo vetëm citimin e numrit dhe datës së vendimit. Përndryshe, ligjvënësi do të mund të deklaronte formalisht se po zbaton vendimin e Gjykatës Kushtetuese, ndërsa në substancë të rivendoste të njëjtin mekanizëm ose të njëjtin rezultat që Gjykata e kishte vlerësuar si jokushtetues. Një qasje e tillë do ta reduktonte kontrollin kushtetues në një procedurë deklarative dhe do të dobësonte funksionin e Gjykatës Kushtetuese si garantuese e epërsisë së Kushtetutës.

51. Kjo ndërhyrje cenon edhe parimin e ndarjes dhe balancimit të pushteteve, të parashikuar nga neni 7 i Kushtetutës. Gjykata Kushtetuese është organi të cilit Kushtetuta i ka njohur kompetencën për të dhënë fjalën përfundimtare mbi kuptimin dhe zbatimin e normave kushtetuese. Kuvendinuk mund ta vendosë veten në pozitën e një organi rishikues të vendimeve të saj dhe as të përcaktojë, nëpërmjet një ligji të zakonshëm, se cilat pjesë të arsytimit kushtetues do të respektojnë dhe cilat do t'i lërë pa efekt. Pranimi i një kompetence të tillë do ta zhvendoste fjalën përfundimtare mbi kushtetutshmërinë nga Gjykata Kushtetuese te shumica parlamentare, duke cenuar arkitekturën kushtetuese të kontrollit dhe kufizimit të pushtetit.

52. Për më tepër, mosrespektimi i afatit të vendosur nga Gjykata Kushtetuese nuk mund t'i krijojë Kuvendit një pozitë juridike më të favorshme sesa ajo që do të kishte pasur nëse vendimi do të ishte zbatuar në kohë. Një interpretim i kundërt do të lejonte që mosveprimi i organit të detyruar të shtynte ose të pengonte efektet e një vendimi kushtetues dhe që i njëjti organ, pas kalimit të afatit, t'i zhbënte ato me efekt prapaveprues. Kjo do të krijonte një avantazh juridik të nxjerrë nga mosrespektimi i detyrimit kushtetues, do ta bënte efektivitetin e vendimeve të Gjykatës Kushtetuese të

varur nga vullneti i organit ndaj të cilit ato drejtohen dhe do të cenonte parimet e ligjshmërisë, përgjegjshmërisë institucionale dhe ndalimit të arbitraritetit.

53. Pasojat e kësaj ndërhyrjeje shfaqen edhe në dimensionin e sigurisë juridike sikurse do të trajtohet në vijim më gjerësisht. Pas datës 31.07.2026, vendimi nr. 15/2026 ishte i aftë të prodhonte pasoja konkrete: organet e qeverisjes së sistemit të drejtësisë miratuan aktet përkatëse, institucionet përlllogaritën pagat mbi bazën e formulës së përcaktuar dhe gjykatat administrative vendosën masa sigurimi duke iu referuar kësaj gjendjeje juridike. Ndërhyrja e mëvonshme, në masën që synon të ndryshojë këto pasoja për periudhën e kaluar, krijon pasiguri mbi qëndrueshmërinë e të drejtave, akteve administrative dhe marrëdhënieve financiare të krijuara gjatë kësaj periudhe. Në një shtet të së drejtës, subjektet duhet të kenë pritshmërinë e arsyeshme se një vendim përfundimtar i Gjykatës Kushtetuese do të zbatohet dhe nuk do të neutralizohet më pas nëpërmjet një akti normativ të një niveli më të ulët.

54. Cenimi është veçanërisht serioz, pasi objekti i ndërhyrjes lidhet me pagën e magjistratëve, e cila, sipas nenit 138 të Kushtetutës, nuk përbën thjesht një përfitim financiar individual, por një garanci materiale të pavarësisë së pushtetit gjyqësor. Duke mos respektuar standardin e përcaktuar nga Gjykata Kushtetuese dhe duke rikthyer një mekanizëm që mund të prodhojë ngrirje ose ulje të fshehtë të pagës, ligji nr. 95/2026 nuk prek vetëm interesat pasurore të magjistratëve, por dobëson një garanci institucionale të vendosur posaçërisht nga Kushtetuta kundër ndikimit të pushteteve të tjera. Për këtë arsye, ndërhyrja duhet të vlerësohet jo vetëm në raport me nenin 138, por edhe në lidhje me nenet 4, 7, 116, 124 dhe 132 të Kushtetutës.

55. Përfundimisht, ligji nr. 95/2026 cenon parimin e shtetit të së drejtës për shkak të mënyrës se si ndërthuren përmbajtja e tij, koha e miratimit dhe efektet prapavepruese. Ai bie ndesh me epërsinë e Kushtetutës, nuk respekton fuqinë përfundimtare dhe detyruese të vendimit nr. 15/2026, neutralizon me efekt prapaveprues pasojën juridike të përcaktuar nga Gjykata Kushtetuese për mosveprimin e Kuvendit, rikthen një sistem referimi që nuk përmbush materialisht standardet kushtetuese, cenon ndarjen dhe balancimin e pushteteve dhe dobëson sigurinë juridike e besimin e ligjshëm në zbatimin e vendimeve kushtetuese. Papajtueshmëria, pra, nuk lidhet vetëm me rezultatin financiar të ligjit, por edhe me faktin se pushteti ligjvënës ka ndërhyrë pas skadimit të afatit të përcaktuar nga Gjykata për të ndryshuar një gjendje juridike tashmë të krijuar. Ky cenim i nenit 4 të Kushtetutës, i lidhur me mosrespektimin e neneve 124 dhe 132 dhe me prekjen e garancisë së nenit 138, përbën një bazë të pavarur dhe të mjaftueshme për vlerësimin e ligjit nr. 95/2026 si të papajtueshëm me Kushtetutën.

C. Lidhur me cenimin e parimit të sigurisë juridike, të drejtave të fituara dhe pritshmërive të ligjshme

56. Një nga elementët më esencialë të parimit të shtetit të së drejtës është edhe ai i sigurisë juridike, i cili, ndër të tjera ka si kërkesë të domosdoshme faktin që ligji në tërësi, pjesë apo dispozita të veçanta të tij, në përmbajtjen e tyre duhet të jenë të qartë, të

përcaktuar dhe të kuptueshëm.² Sigurisht që ato nuk mund të parashikojnë çdo rast që mund dhe duhet të lindë nga njohja dhe zbatimi i tyre në praktikë. Prandaj, në radhë të parë është detyrë e gjykatave apo organeve të tjera shtetërore e shoqërore, të ngarkuara me ligj, që mangësi të caktuara të një ligji t'i plotësojnë natyrshëm përmes interpretimit dhe zbatimit të tij në praktikë. Por që të realizohet një gjë e tillë, para së gjithash ligji duhet kuptuar saktë dhe drejt. Prandaj duhet të dalë qartë qëllimi i hartimit të tij. Ai duhet të përcaktojë mjetet e ndërhyrjes, subjektet të cilëve u drejtohet, raportet e caktuara të sjelljes dhe mënyrën e zbatimit të tij. Rezultati që synohet duhet të jetë i pritshëm dhe pasojat të parashikueshme për subjektet të cilëve u drejtohet ligji në tërësi, ose dispozita të veçanta të tij.³

57. Gjykata Kushtetuese në jurisprudencën e saj ka theksuar se, parimi i shtetit të së drejtës, i sanksionuar në nenin 4 të Kushtetutës, është një nga parimet themelore në shtetin dhe shoqërinë demokratike. Aspekte të këtij parimi janë edhe siguria juridike, mbrojtja e të drejtave të fituara dhe e pritshmërive të ligjshme. Siguria juridike presupozon, veç të tjerash, besueshmërinë e qytetarëve tek shteti dhe pandryshueshmërinë e ligjit për marrëdhëniet e rregulluara. **Besueshmëria ka të bëjë me bindjen e individit se nuk duhet të shqetësohet vazhdimisht ose të jetojë me frikë për ndryshueshmërinë dhe pasojat negative të akteve juridike, të cilat mund të cenojnë jetën e tij private ose profesionale dhe të përkeqësojnë një gjendje të vendosur me akte të mëparshme** (*Shiko vendimin Nr. 24, datë 12.11.2008 të Gjykatës Kushtetuese*). Rregullimet ligjore që kanë të bëjnë me të drejtat e shtetasve duhet të kenë qëndrueshmëri të mjaftueshme që siguron vijimësinë e tyre. Si rregull, nuk mund të mohohen interesa dhe pritshmëri të ligjshme të qytetarëve nga ndryshimet në legjislacion **dhe shteti duhet të synojë të ndryshojë një situatë të rregulluar më parë vetëm nëse ndryshimi sjell pasoja pozitive**, konkretisht trajtim më të mirë financiar për subjektet përfituese. Sanksionimi i të drejtave dhe lirive të njeriut të pranuar në Kushtetutë dhe shoqërimi i tyre me masat për vënien në jetë të tyre duhet të synojnë përmirësimin dhe rritjen e standardeve të të drejtave (*Shiko vendimin Nr. 29, datë 31.05.2010 të Gjykatës Kushtetuese*). Pra, sipas parimit të sigurisë juridike, Ligjvënësi nuk mund të përkeqësojë në mënyrë të paarsyeshme gjendjen ligjore të personave, të mohojë të drejtat e fituara ose të shpërfillojë interesat legjitime të tyre (*Shik vendimin nr. 29, datë 31.05.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

58. Këto garanci plotësohen nga neni 1 i Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së. Sipas jurisprudencës së GJEDNJ-së, e drejta për pagë ose për një përfitim financiar mund të përbëjë “pasuri” kur ajo është bërë e kërkueshme sipas së drejtës së brendshme ose kur subjekti ka një pritshmëri të ligjshme, të mbështetur në një bazë juridike të mjaftueshme dhe të zbatueshme (*shih, ndër të tjera, Silva Carvalho Rico kundër Portugalisë, §31; Savickas dhe të tjerë kundër Lituanisë, §91; Conceição Mateus dhe Santos Januário kundër Portugalisë, §18; Žegarac dhe të tjerë kundër Serbisë, §79*). Për rrjedhojë, mbrojtja pasurore nuk shtrihet mbi një shpresë abstrakte për një pagë të ardhshme, por

²Shih Peter BADURA “*Staatsrecht*”, Munchen 1996, fq. 51D. Për lidhjen e parimit të shtetit të së drejtës me atë të sigurisë juridike, shih edhe Juha RAITO “Legal Certainty”-IVR Encyclopaedia of Jurisprudence, Legal Theory and Philosophy of Law”, 5/2005

³Shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese Gjermane 2BvR 2374/99, dt.18.05.2004 dhe BvR 581/01, dt.12.04.2005, etj.

përfshin pretendimet financiare që burojnë nga një normë në fuqi, nga një vendim përfundimtar dhe detyrues ose nga akte konkrete të nxjerra për zbatimin e tij.

59. Gjithashtu, parimet dhe garancitë e nenit 138 të Kushtetutës nuk përjashtojnë veprimin e parimit të sigurisë juridike, i cili nënkupton, ndërmjet të tjerash, garantimin e besueshmërisë së individit të shteti, institucionet e tij dhe tek aktet që ato nxjerrin. Besueshmëria ka të bëjë me bindjen e individit se nuk duhet të shqetësohet vazhdimisht ose të jetojë me frikë për ndryshueshmërinë dhe pasojat negative të akteve juridike, të cilat mund të cenojnë jetën e tij private ose profesionale dhe të përkeqësojnë një gjendje të vendosur me akte të mëparshme. Parimi i sigurisë juridike nuk shfaqet asnjëherë si i tillë në vetvete, por shoqërohet me mbrojtjen e të drejtave të fituara, vazhdimësinë ligjore, qartësinë dhe përcaktueshmërinë në normimin e marrëdhënieve juridike, si dhe respektimin e pritshmërive legjitime (*shih vendimet nr. 9, datë 27.02.2024; nr. 11, datë 21.04.2022; nr. 10, datë 29.02.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

60. Gjithashtu, Gjykata Kushtetuese në jurisprudencën e saj ka theksuar se, **parimi i sigurisë juridike ka si kërkesë të domosdoshme faktin që ligji në tërësi, pjesë apo dispozita të veçanta të tij në përmbajtjen e tyre duhet të jenë të qarta, të përcaktuara dhe të kuptueshme. Për të kuptuar dhe zbatuar drejt këtë parim kërkohet që ligji në një shoqëri të ofrojë siguri, qartësi dhe vazhdimësi, në mënyrë që individët t'i drejtojnë veprimet e tyre në mënyrë korrekte e në përputhje me të.** Një rregullim i pasaktë i normës ligjore dhe që sjell pasoja, nuk shkon në përputhje me qëllimin, stabilitetin, besueshmërinë dhe efektivitetin që synon vetë norma (*Shiko vendimet Nr. 9, datë 26.02.2007; Nr. 36, datë 15.10.2007; Nr. 52, datë 01.12.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

61. Ligji nr. 95/2026 cenon sigurinë juridike, pasi nuk kufizohet në vendosjen e një formule të re për të ardhmen, por i shtrin efektet financiare nga data 01.04.2023, duke ndërhyrë mbi një periudhë juridike të rregulluar nga vendimet nr. 35/2022 dhe nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese. Pas datës 31.07.2026, pasoja e përcaktuar në paragrafin 110 të vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese ishte aktivizuar; KLGJ-ja dhe KLP-ja kishin miratuar aktet përkatëse; institucionet kanë përllogaritur pagat dhe disa degë të thesarit kanë ekzekutuar listëpagesat, ndërsa në raste të tjera pagesat janë realizuar në zbatim të vendimeve gjyqësore për sigurimin e padisë. Në këto rrethana, pretendimet financiare nuk përbënin një shpresë të thjeshtë, por mbështeteshin në një vendim kushtetues përfundimtar, në akte zbatuese dhe në veprime konkrete administrative e financiare. Ndërhyrja e mëvonshme prapavepruese prek, për rrjedhojë, një gjendje juridike tashmë të krijuar dhe pritshmëri të ligjshme të mbështetura në burime të përcaktuara të së drejtës.

62. Fuqia prapavepruese e ligjit mund të sjellë rillogaritjen në ulje të pagave, krijimin e diferencave debitore, kompensimin e shumave me pagat e ardhshme ose pretendimin për kthimin e tyre. Ligji nuk përcakton qartë mënyrën e trajtimit të pagave të përllogaritura ose të paguara, të kontributeve dhe tatimeve të derdhura, të akteve administrative të nxjerra dhe të efekteve të vendimeve gjyqësore të ekzekutueshme. Mungesa e një regjimi kalimtar krijon pasiguri për mënyrën e zbatimit të ligjit ndaj marrëdhënieve të përfunduara ose në zhvillim dhe ia lë administratës financiare zgjidhjen e çështjeve që prekin drejtpërdrejt masën dhe ekzistencën e të drejtave pasurore. Hyrja në

fuqi menjëherë, pa një periudhë përshtatjeje dhe pa rregulla të qarta për pasojat e krijuara më parë, e thellon karakterin e paparashikueshëm të ndërhyrjes.

63. Paqartësia shfaqet edhe në raportin ndërmjet neneve 2 dhe 3 të ligjit nr. 95/2026. Neni 2 urdhëron që, për funksionarët dhe nëpunësit e tjerë publikë, pagat e të cilëve referojnë te paga e gjyqtarit ose prokurorit, të merret në konsideratë paga referuese bazë përpara hyrjes në fuqi të vendimit nr. 15/2026; ndërsa neni 3 përcakton se efektet financiare nga data 01.04.2023 shtrihen “vetëm” mbi gjyqtarët, prokurorët, anëtarët dhe Kryetarin e Gjykatës Kushtetuese. Nga ky formulim nuk del me qartësi nëse dhe nga cila datë zbatohet referenca historike për kategoritë e tjera, si trajtohen të drejtat financiare të krijuara ndërkohë dhe si ndërvepron ajo me dispozitat e posaçme që i lidhin pagat e tyre me pagën aktuale të magjistratit. Kjo mospërputhje krijon rrezik për interpretime të ndryshme nga institucionet paguese dhe për trajtim jo të njëjtë të subjekteve në pozita juridike të krahasueshme.

64. Pasojat e kësaj pasigurie shtrihen në të gjithë sistemin e drejtësisë, pasi legjislacioni i posaçëm ka ndërtuar një sistem të ndërlidhur pagash, në të cilin paga e prokurorit ose e gjyqtarit shërben si bazë referuese për trajtimin financiar të kategorive të tjera. Konkretisht, paga dhe shtesat e hetuesve të Byrosë Kombëtare të Hetimit lidhen me pagën e prokurorit të Prokurorisë së Posaçme, sipas neneve 38–40 të ligjit nr. 95/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e institucioneve për të luftuar korrupsionin dhe krimin e organizuar”, i ndryshuar; paga e oficerëve të Policisë Gjyqësore lidhet me pagën e prokurorit, sipas nenit 30 të ligjit nr. 25/2019, “Për organizimin dhe funksionimin e Policisë Gjyqësore”; ndërsa paga e këshilltarëve ligjorë jomagjistratë të Gjykatës Kushtetuese barazohet me pagën bruto fillestare të gjyqtarit të gjykatës së shkallës së parë, sipas nenit 14/a, pika 2, të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar. E njëjta lidhje sistematike shfaqet edhe në trajtimin financiar të këshilltarëve ligjorë të Gjykatës së Lartë, si dhe të administratës së gjykatave dhe prokurorive, të rregulluar përkatësisht nga ligji nr. 98/2016, “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, dhe ligji nr. 97/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”. Për rrjedhojë, krijimi i dy bazave të ndryshme, njëres për magjistratët dhe tjetrës, të mbështetur në një pagë referuese historike, për kategoritë paga e të cilave është lidhur ligjërisht me pagën e magjistratit cenon koherencën e sistemit, krijon pabarazi dhe e bën të paparashikueshëm zhvillimin e statusit financiar të këtyre kategorive. Për personelin e institucioneve të posaçme kundër korrupsionit, kjo pasiguri cenon, për më tepër, funksionin garantues të trajtimit financiar, të konceptuar nga ligjvënësi për të mbrojtur pavarësinë, objektivitetin dhe qëndrueshmërinë e tyre përballë ndikimeve të paligjshme.

64.1. Gjykata Kushtetuese në vendimin Nr. 10 datë 06.03.2014 ndër të tjera ka arsytuar se: ***“26. Gjykata, vëren se klasifikimi i ligjit objekt shqyrtimi, si një ligj organik dhe pjesë komplementare e ligjit organik për pushtetin gjyqësor, nuk mbështetet vetëm në leximin e normës ligjore apo kuptimin semantik të nenit 43 të referuar më lart, por qartësohet edhe nga qëndrimet e mëparshme të mbajtura në jurisprudencën kushtetuese. Gjykata është shprehur edhe më parë se roli dhe funksionimi i administratës gjyqësore nuk mund të ndahet nga funksioni i dhënies së drejtësisë dhe përbën një element të rëndësishëm të pavarësisë organizative të pushtetit gjyqësor (shih vendimin e Gjykatës***

*Kushtetuese nr.19, datë 03.05.2007). 27. E konsideruar nga ligjvënësi (ligji nr.9877, datë 18.02.2008 “Për organizimin dhe funksionimin e pushtetit gjyqësor”) si pjesë integrale e organizimit dhe funksionimit të pushtetit gjyqësor dhe e interpretuar në jurisprudencën kushtetuese si pjesë organizative dhe funksionale e këtij pushteti (shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.19, datë 03.05.2007), **Gjykata çmon se administrata gjyqësore gëzon të njëjtën mbrojtje procedurale kushtetuese, në kuadër të procedurës së miratimit të ligjeve me shumicë të cilësuar, njëlloj siç parashikohet për pushtetin gjyqësor.**”. Nga jurisprudencia e Gjykatës Kushtetuese administrata gjyqësore gëzon të njëjtën mbrojtje sikurse magjistratët. Prandaj, për këshilltarët e Gjykatës së Lartë dhe Gjykatës Kushtetuese veprojnë të njëjtat garanci kushtetuese sikurse për magjistratët ku pagat dhe përfitimet nuk mund të ulen sipas nenit 138 të Kushtetutës si dhe në respektim të parimit të sigurisë juridike si element i shtetit të së drejtës.*

64.2. E njëjta logjik juridike është edhe për administratën e prokurorisë ku bëjnë pjesë edhe hetuesit e Byros Kombëtare të Hetimit dhe oficerët e policisë gjyqësore të të gjitha prokurorive. Për përcaktuar rëndësinë e trajtimit financiar të punonjësve të institucioneve për luftën kundër korrupsionit dhe krimin të organizuar, mbahet në konsideratë qëllimi i ligjvënësit në relacionin dhe raportin e Komisionit për Çështjet Ligjore, Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut që shoqëroi miratimin e Ligjit Nr. 47/2021 “Për disa shtesa dhe ndryshime në Ligjin Nr. 95/2016, “Për organizimin dhe funksionimin e institucioneve për të luftuar korrupsionin dhe krimin e organizuar”, ku ndër të tjera arsyetohet se, nisur nga detyra që kryejnë punonjësit e këtyre institucioneve, sistemi i pagave e shpërblimeve dhe kujdesi social e shëndetësor për ta duhet t'i përgjigjet domosdoshmërisë së trajtimit financiar adekuat dhe dinjitoz të tyre. Paga dhe trajtimi financiar i tyre mban parasysh dinjitetin e detyrës e të profesionit, natyrën e përgjegjësisë të funksionit, shkallën e vështirësive në përmbushjen e tij, numrin e lartë të papajtueshmërive, ndalimeve dhe kufizimeve të përcaktuara në ligj, nevojën për t'u mbrojtur nga presionet dhe ndikimet në veprimtarinë e tyre, si edhe nevojat e integritetit social të tij dhe familjes në shoqëri. Trajtimi dinjitoz financiar i këtyre strukturave synon që t'i shërbejë: - garantimit të pavarësisë dhe objektivitetit të personelit gjatë kryerjes së detyrës; - trajtimit dinjitoz të tij duke marrë në konsideratë shkallën e lartë të vështirësisë së punës së kryer dhe të nevojës për shmangien e ndikimeve të paligjshme mbi ta; - nevojës për të nxitur të gjithë ata kandidatë që do të stepeshin për t'u bërë pjesë e personelit të këtyre institucioneve për shkak të kufizimit të së drejtës së privatësisë së personelit dhe familjarëve të tyre; - shpërblimit të personelit dhe familjarëve të tyre që do të gjendet përballë monitorimit të vazhdueshëm të komunikimeve dhe llogarive bankare të tyre.

65. Edhe mekanizmi i indeksimit nuk e shmang këtë problem. Ligji parashikon indeksimin me vendim të Këshillit të Ministrave jo më vonë se dy vjet nga indeksimi i fundit dhe cakton vetëm kufirin maksimal, pa përcaktuar një nivel minimal, kriteret të detyrueshme ose një metodologji objektive që garanton ruajtjen e vlerës reale të pagës. Për rrjedhojë, zhvillimi i ardhshëm i pagës mbetet i varur nga një hapësirë e gjerë vlerësimi e pushtetit ekzekutiv, ndonëse bëhet fjalë për trajtimin financiar të një pushteti të pavarur. Ky mekanizëm nuk garanton parashikueshmërinë dhe përshtatjen reale me kostot e jetesës, veçanërisht në kushtet kur paragrafi 108 i vendimit nr. 15/2026 kërkon një referencë dinamike që të shmangë ngrirjen ose uljen e fshehtë të pagës.

66. Përfundimisht, ligji nr. 95/2026 cenon sigurinë juridike në tri drejtime të ndërlidhura: së pari, ndërhyt me efekt prapaveprues mbi të drejta dhe pritshmëri të mbështetura në një vendim përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese dhe në akte konkrete zbatuese; së dyti, nuk përcakton një regjim të qartë kalimtar për pagat, detyrimet dhe aktet e prodhuara përpara hyrjes së tij në fuqi; së treti, krijon paqartësi dhe fragmentim në sistemin e pagave të institucioneve të drejtësisë. Përkeqësimi i pozitës financiare, mungesa e parashikueshmërisë dhe cenimi i besimit se një gjendje e krijuar nga një vendim kushtetues do të mbetet e qëndrueshme përbëjnë ndërhyrje të pajustificuar në sigurinë juridike, në pritshmëritë e ligjshme dhe, për të drejtat financiare të kristalizuara, në mbrojtjen e pronës sipas nenit 41 të Kushtetutës dhe nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së.

D. Lidhur me cenimin e parimit të pavarësisë së gjyqësorit

67. Gjykata Kushtetuese në jurisprudencën e saj ka theksuar se pavarësia e pushtetit gjyqësor kuptohet si pavarësi substanciale, që do të thotë “liri e gjykatave për të dhënë vendime bazuar në Kushtetutë dhe ligj, të cilat nuk bazohen në ndikimin e ndonjë dege tjetër të pushtetit”; *pavarësi strukturore*, që lidhet me parashikimin në Kushtetutë ose në ligj të ekzistencës së institucionit, të mënyrës së formimit të përbërjes së tij; *pavarësi organizative* që përfshin strukturimin e brendshëm administrativ të gjykatave; *pavarësi financiare*, që nënkupton autonomi në hartimin e buxhetit nga vetë institucioni dhe miratimin nga legjislativi, si një zë i veçantë i buxhetit të shtetit, fonde të përshtatshme e të mjaftueshme për të realizuar qëllimin dhe detyrat e institucionit e sovranitet në lidhje me administrimin e fondeve të akorduara; *pavarësi personale*, që kërkon emërim në bazë të kriterëve objektive, imunitet, garanci ekonomike, garanci për karrierën, sistem të transferimit dhe një sistem disiplinor (*shih vendimin nr. 11, datë 06.04.2010 të Gjykatës Kushtetuese*). Nuk mund të ndërtohen gjykata të pavarura pa pajisur gjyqësorin me të gjitha garancitë kushtetuese që mund t’i shërbejnë atij për të pasur një pavarësi të qartë financiare, veçanërisht nga ekzekutivi. Pavarësia financiare duhet kuptuar si një financim i tillë i organeve dhe institucioneve kushtetuese, i cili duhet t’u mundësojë atyre të ushtrojnë normalisht veprimtarinë për përmbushjen e funksioneve që Kushtetuta u ka ngarkuar, pa ndërhyrjen ose ndikimin e qeverisë, të politikës ose të faktorëve të tjerë të jashtëm në këtë veprimtari, gjë që do të cenonte rëndë ushtrimin e kompetencave të tyre (*shih vendimet nr. 11, datë 06.04.2010; nr. 19, datë 03.05.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

68. Vlerësimi i sistemit të garancive, si dhe pavarësia e gjyqtarëve dhe gjykatave janë ngushtësisht të ndërlidhura ndërmjet tyre (*shih vendimin nr. 11, datë 02.04.2008 të Gjykatës Kushtetuese*). Kjo pavarësi, e parë në kontekstin e parimit kushtetues të shtetit të së drejtës, nuk është privilegj, por një nga detyrimet më të rëndësishme të gjyqtarëve dhe gjykatave që buron nga të drejtat e garantuara kushtetutshëmrisht individit që pretendon cenimin e të drejtave dhe lirive të tij, për të pasur një arbitër të paanshëm të mosmarrëveshjes, që do e zgjidhë atë në themel me paanësi sipas Kushtetutës dhe ligjeve, sipas nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së. Garancitë kushtetuese që lidhen me palëvizshmërinë e gjyqtarëve, si dhe me paprekshmërinë e pagës e të përfitimeve të tjera, për shkak të funksionit, kanë ndikimin e tyre që gjyqtari të ushtrojë funksionin e tij në mënyrë të pavarur (*shih vendimet nr. 35, datë 22.11.2022; nr. 26, datë 24.07.2009; nr.*

11, datë 02.04.2008 të Gjykatës Kushtetuese). Gjyqtari, i cili është i detyruar të marrë në shqyrtim konfliktet që ngrihen ndërmjet individëve, si dhe mes tyre dhe shtetit, jo vetëm që duhet të ketë kualifikimet më të larta profesionale dhe një reputacion të mirë, por duhet, gjithashtu, të jetë edhe financiarisht i pavarur (*shih vendimin nr. 26, datë 24.07.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

69. Gjykata Kushtetuese ka theksuar se paga duhet të jetë në raport të drejtë me rëndësinë kushtetuese të funksionit dhe duhet të sigurojë pavarësi ekonomike reale për sa kohë që trajtimi financiar është një nga elementet përbërëse të statusit të gjyqtarit, pa të cilin nuk mund të garantohej ushtrimi i pavarur i funksionit (*shih vendimin nr. 35, datë 22.11.2022 të Gjykatës Kushtetuese*). Shteti ka detyrimin të vendosë paga të tilla, të cilat jo vetëm të jenë në përputhje me statusin e gjyqtarit dhe atë të vetë pushtetit gjyqësor, funksionet e ushtruara dhe përgjegjësitë përkatëse, por edhe t'i mbrojnë gjyqtarët nga presionet që synojnë të influencojnë vendimet e tyre dhe, më në përgjithësi, sjelljen e tyre brenda juridiksionit të cilit i përkasin. Niveli i pagës duhet të jetë i mjaftueshëm për të siguruar një pavarësi të vërtetë ekonomike dhe nuk duhet të varet nga rezultatet e punës e nuk mund të ulet gjatë qenies në detyrë. Siguria në lidhje me pagën dhe me ushtrimin e qëndrueshëm të detyrës krijon kushtet e nevojshme që gjyqtarët të zbatojnë ligjin në mënyrë të drejtë e të paanshme (*shih vendimet nr. 35, datë 22.11.2022; nr. 26, datë 24.07.2009; nr. 11, datë 02.04.2008 të Gjykatës Kushtetuese*).

70. Gjykata Kushtetuese, bazuar në standardet e mësipërme ka theksuar se paprekshmëria e pagës dhe e përfitimeve të tjera të gjyqtarëve, në kuptim të parimit të pavarësisë sipas nenit 145 të Kushtetutës, janë drejtpërdrejt të lidhura si me pavarësinë funksionale, ashtu edhe atë financiare. Shpërblimi financiar, si një nga garancitë thelbësore për pavarësinë e gjyqtarëve, ashtu edhe atë të vet pushtetit gjyqësor, parim ky i lidhur pandashmërisht me atë të shtetit të së drejtës dhe ndarjes dhe balancimit ndërmjet pushteteve, duhet t'i përgjigjet rëndësisë së funksioneve që ata kryejnë dhe të sigurojë që të mos ulen përfitimet ose garancitë e fituara tashmë, përfshirë këtu edhe uljet e fshehta. Në këtë kuptim, çdo rregullim ligjor që prek ose sjell efekte negative edhe në konceptin e “përshtatshmërisë” së pagës së gjyqtarit konsiderohet se bie ndesh me garancitë kushtetuese të nenit 138 të Kushtetutës, nëse nuk verifikohet ndonjë prej rasteve të përcaktuara shprehimisht në këtë dispozitë kushtetuese që lejon uljen e pagës dhe të përfitimeve të tjera. **Për rrjedhojë, qëllimi i kushtetutëbërësit, duke parashikuar në nenin 138 të Kushtetutës një ndalim të tillë të posaçëm vetëm për gjyqtarët, ka qenë që të garantojë një shpërblim të përshtatshëm me rëndësinë dhe dinjitetin e funksionit dhe të mjaftueshëm për të siguruar atë mbështetje financiare të nevojshme që lejon ushtrimin e lirë të funksionit dhe ofron mirëqenien ekonomike dhe sociale që i përshtatet funksionit publik, gjithnjë me qëllim të garantimit të një gjyqësori të pavarur që jep drejtësi sipas parashikimeve kushtetuese e ligjore.** Pavarësia e pushtetit gjyqësor është thelbësore për shtetin e së drejtës. Një pushtet gjyqësor i pavarur garanton që askush, përfshirë organet publike, të mos jetë mbi ligjin. Kjo siguron kontrollin e pushtetit legjislativ dhe ekzekutiv, duke mbrojtur të drejtat themelore të individit. (*shih vendimin nr. 15, datë 17.02.2026 të Gjykatës Kushtetuese*).

71. Në përmbledhje të sa më sipër, Gjykata Kushtetuese në jurisprudencën e saj ka arritur në përfundimin se standardet kushtetuese të pagës së gjyqtarëve përmbajnë karakteristikat vijuese: **i) rregullimi i posaçëm kushtetues i parashikuar në nenin 138 të**

Kushtetutës parashikon shprehimisht mosuljen e pagës dhe përfitimeve të tjera të gjyqtarëve të fituara tashmë, përtej rasteve të parashikuara shprehimisht në Kushtetutë; **ii)** garancia e nenit 138 të Kushtetutës synon të garantojë pavarësinë financiare të gjyqësorit dhe personale të gjyqtarit, si pjesë e konceptit themelor kushtetues të pavarësisë së gjykatave; **iii)** pavarësia e gjykatave nuk është privilegj i tyre, por garanci për personat që i drejtohen gjykatave për të marrë drejtësi, të cilët duhet të gjykohen nga gjykata të pavarura dhe të paanshme; **iv)** paprekshmëria e pagës synon të mbrojë gjyqtarët nga presionet dhe korrupsioni, që mund të synojnë të influencojnë vendimet e tyre; **v)** paga e gjyqtarëve duhet të jetë e përshtatshme për t'i mbrojtur ata nga presionet ose influencat e pushteteve të tjera apo kujtdo tjetër; **vi)** paprekshmëria e pagës lidhet edhe me parimin kushtetues të sigurisë juridike; **vii)** niveli i pagës së gjyqtarëve duhet t'i përgjigjet rëndësisë së funksioneve që ata kryejnë dhe të mos shënjestrohet me ulje të fshehta.

71.1. Këto standarde kushtetuese shtrihen edhe ndaj prokurorëve. Ndonëse neni 138 i Kushtetutës i referohet tekstualisht gjyqtarit, fusha e tij e zbatimit duhet përcaktuar nëpërmjet interpretimit sistematik të tij me ligjin nr. 96/2016. Neni 2, shkronja “gj”, i këtij ligji përkufizon si “magjistrat” si gjyqtarin, ashtu edhe prokurorin, ndërsa neni 22, me titull “Paprekshmëria e pagës dhe përfitimeve të tjera financiare të magjistratit”, sanksionon për të dyja kategoritë të njëjtin regjim juridik të paprekshmërisë së pagës dhe të përfitimeve të tjera financiare, duke lejuar uljen e tyre vetëm në rastet e përcaktuara në mënyrë shteruese. Për rrjedhojë, ligjvënësi ka konkretizuar në nivel ligjor për të gjithë magjistratët, përfshirë prokurorët, garancinë materiale të parashikuar nga neni 138 i Kushtetutës. Ky interpretim është konfirmuar nga Gjykata Kushtetuese në paragrafin 84 të vendimit nr. 35, datë 22.11.2022, ku është përcaktuar se çdo parashikim ligjor që prek pagën dhe përfitimet e tjera të magjistratit duhet të jetë në përputhje me garancitë e nenit 138 të Kushtetutës. Prandaj, çdo ndërhyrje ligjore me efekt pakësues mbi pagën ose përfitimet e prokurorëve i nënshtrohet të njëjtit standard të kontrollit kushtetues dhe mund të përlligjet vetëm në kushtet përjashtimore të parashikuara shprehimisht nga neni 138 i Kushtetutës.

72. Ligji nr. 95/2026 cenon parimin e pavarësisë së pushtetit gjyqësor, të garantuar nga nenet 7, 138 dhe 145 të Kushtetutës, pasi: i) ruan si referencë pagën e Presidentit të Republikës, të cilën Gjykata Kushtetuese, në paragrafin 108 të vendimit nr. 15/2026, e ka vlerësuar strukturalisht të papërshtatshme, për shkak se ndryshon rrallë, është e pastrukturuar në elemente përbërëse dhe nuk pasqyron në mënyrë dinamike zhvillimin e kostos së jetesës; ii) ndryshon vetëm koeficientin nga 0,36 në 0,38, pa provuar, përmes një analize objektive, krahasuese dhe financiare, se ky ndryshim riparson plotësisht uljen e fshehtë, rikthen përfitimet që do të buronin nga formula fillestare dhe e vendos pagën në raport të drejtë me rëndësinë, përgjegjësinë dhe dinjitetin e funksionit; iii) nuk garanton ruajtjen në kohë të vlerës reale të pagës, pasi indeksimi parashikohet vetëm “jo më vonë se dy vjet” dhe realizimi i tij i lihet vendimmarrjes së Këshillit të Ministrave, duke e vendosur një garanci materiale të pavarësisë së magjistratëve në varësi të vullnetit të pushtetit ekzekutiv; iv) lejon vazhdimin e ngrirjes së shënjestruar dhe të uljes së fshehtë të pagës, pa qenë i pranishëm asnjë nga rastet përjashtimore të nenit 138 të Kushtetutës. Në këtë mënyrë, ligji dobëson njëkohësisht pavarësinë financiare të pushtetit gjyqësor, pavarësinë personale të magjistratëve dhe, për pasojë, kushtet materiale për ushtrimin e pavarur e të paanshëm të funksioneve gjyqësore dhe të prokurorisë.

73. Cenimi rëndohet edhe nga fakti se ligji është miratuar pas datës 31.07.2026 dhe i ka shtrirë efektet financiare prapavepruese nga data 01.04.2023, duke synuar të neutralizojë pasojën juridike të përcaktuar shprehimisht në paragrafin 110 të vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese, sipas të cilit, në mungesë të ndërhyrjes ligjore brenda afatit, pagesat e prapambetura llogariteshin sipas formulës që i referohej funksionarit të administratës së lartë publike. Duke ndërhyrë mbi një gjendje juridike tashmë të krijuar dhe duke cenuar përfitimet e lindura nga një vendim kushtetues përfundimtar e detyrues, Kuvendi ka prekur sigurinë ekonomike të magjistratëve dhe ka vendosur garancitë e tyre financiare në varësi të ndërhyrjeve të mëvonshme të pushteteve politike. Kjo bie ndesh me thelbin e paprekshmërisë së pagës: mbrojtjen e magjistratëve nga presionet ose ndikimet e jashtme dhe garantimin për qytetarët të një sistemi drejtësie realisht të pavarur. Këto standarde zbatohen njëjloj për gjyqtarët dhe prokurorët, nëpërmjet interpretimit sistematik të nenit 138 të Kushtetutës me nenet 2 dhe 22 të ligjit nr. 96/2016, të cilat garantojnë për të gjithë magjistratët të njëjtin regjim të paprekshmërisë së pagës dhe të përfitimeve të tjera financiare. Ndonëse administrata gjyqësore dhe administrata e prokurorisë ku bëjnë pjesë këshilltarët ligjor të Gjykatës së Lartë dhe Gjykatës Kushtetuese, si dhe hetuesit e Byros Kombëtare të Hetimit dhe oficerët e policisë gjyqësor të prokurorive nuk janë subjekte të drejtpërdrejta të garancisë personale të nenit 138 të Kushtetutës, qëndrueshmëria dhe përshtatshmëria e trajtimit të tyre financiar përbëjnë pjesë të dimensionit institucional, organizativ dhe financiar të pavarësisë së sistemit të drejtësisë. Funksionimi efektiv i gjykatave dhe i prokurorive është i pandashëm nga veprimtaria e administratës që mbështet ushtrimin e funksioneve kushtetuese të magjistratëve. Për rrjedhojë, çdo ndërhyrje që dobëson sigurinë financiare, stabilitetin profesional ose kapacitetet funksionale të kësaj administrate cenon, në mënyrë të tërthortë, por reale, autonominë dhe funksionimin e pavarur të institucioneve të drejtësisë.

E. Lidhur me ndërhyrjen e ligjvënësit në proceset gjyqësore në zhvillim në ceminin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor si shkak i antikushtetutshmërisë së ligjit nr. 95/2026

74. Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut, në jurisprudencën e saj të konsoliduar, ka pranuar se pushtetit ligjvënës, në parim, nuk i ndalohet të miratojë në çështjet civile dispozita të reja me fuqi prapavepruese, të cilat rregullojnë të drejta të lindura nga legjislacioni në fuqi. Megjithatë, kjo kompetencë nuk është e pakufizuar. Parimi i shtetit të së drejtës dhe nocioni i procesit të rregullt ligjor, të garantuara nga neni 6 i KEDNJ-së, ndalojnë çdo ndërhyrje të pushtetit ligjvënës në administrimin e drejtësisë që synon ose ka si efekt ndikimin në zgjidhjen gjyqësore të një mosmarrëveshjeje, përveçse kur ekzistojnë arsye detyruese të interesit të përgjithshëm (shih vendimet *Rafineritë Greke Stran dhe Stratis Andreadis kundër Greqisë*, §§ 46–50, dhe *Zielinski and Pradal & Gonzalez and Others kundër Francës* [Dhoma e Madhe], §§ 57–59).

75. Për të përcaktuar nëse ndërhyrja ligjore cenon procesin e rregullt, duhet të vlerësohen në mënyrë të ndërlidhur përmbajtja e normës, fuqia e saj prapavepruese, koha dhe mënyra e miratimit, raporti me objektin e mosmarrëveshjeve gjyqësore, pozita e shtetit në këto procese dhe pasojat që ligji prodhon mbi kompetencën vendimmarrëse të gjykatave. Ndërhyrja është e papajtueshme me nenin 6 të KEDNJ-së kur ligji ndryshon gjatë procesit rregullin juridik vendimtar, përvetëson qëndrimin e mbajtur nga shteti si

palë, paracakton rezultatin, neutralizon mbrojtjen gjyqësore të dhënë ose e bën vazhdimin e gjykimit praktikisht të padobishëm.

76. Respektimi formal i procedurës gjyqësore nuk mjafton për të garantuar një proces të rregullt. Edhe kur palëve u ruhet formalisht mundësia për të paraqitur pretendime dhe gjykata vazhdon shqyrtimin, procesi nuk është efektiv nëse ligjvënësi ka përcaktuar paraprakisht premisën normative që e bën rezultatin të pashmangshëm. Në këto rrethana, ndërhyrja cenon barazinë e armëve, pasi shteti përdor pushtetin normativ për të siguruar gjatë gjykimit një avantazh juridik që nuk e kishte sipas kuadrit ligjor në fuqi në kohën e fillimit të procesit.

77. Përgjithësimi i bazuar në “arsye detyruese të interesit të përgjithshëm” duhet të interpretohet ngushtësisht. Interesi financiar i shtetit, kontrolli i shpenzimeve buxhetore, unifikimi i praktikës ose ekzistenca e vendimeve gjyqësore të ndryshme nuk mjaftojnë, në vetvete, për të përligjur ndërhyrjen e ligjvënësit në çështje të varura. Unifikimi i jurisprudencës u përket gjykatave të hierarkisë më të lartë, ndërsa nevojat financiare nuk mund të justifikojnë zëvendësimin e gjykatës nga ligjvënësi për zgjidhjen e një mosmarrëveshjeje konkrete. Arsyet e paraqitura duhet të jenë detyruese, konkrete, objektivisht të verifikueshme dhe proporcionale me cenimin e procesit të rregullt ligjor.

78. Këto standarde gjejnë zbatim në rendin kushtetues shqiptar përmes nenit 42 të Kushtetutës, të interpretuar në harmoni me nenin 6 të KEDNJ-së, si dhe në lidhje me nenet 4, 7 dhe 145 të Kushtetutës. Kuvendi ushtron funksionin normativ, por nuk mund ta përdorë këtë kompetencë për të marrë funksionin kushtetues të gjykatave, për të përcaktuar rezultatin e çështjeve konkrete ose për të privuar nga efektiviteti mbrojtjen gjyqësore. Një ndërhyrje e tillë cenon njëkohësisht shtetin e së drejtës, ndarjen dhe balancimin e pushteteve, pavarësinë e gjykatave dhe të drejtën për proces të rregullt ligjor.

79. Në rastin konkret, ligji nr. 95/2026 është miratuar ndërkohë që përpara Gjykatave Administrative të Shkallës së Parë Tiranë dhe Lushnje ishin dhe janë të varura një numër i konsiderueshëm procesesh gjyqësore të ngritura nga institucionet e sistemit të drejtësisë kundër Ministrisë së Financave dhe degëve të Thesarit. Objekt i këtyre proceseve është ligjshmëria e bllokimit të listëpagesave të hartuara në zbatim të vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese, vendimeve nr. 435/2026 të KLGJ-së dhe nr. 144/2026 të KLP-së, si dhe akteve të nëpunësve autorizues. Për rrjedhojë, në momentin e ndërhyrjes legislative ekzistonin mosmarrëveshje konkrete, me palë dhe objekt të përcaktuar, në të cilat organet shtetërore ishin palë të paditura dhe çështjet e themelit nuk kishin përfunduar.

80. Para miratimit të ligjit, Ministria e Financave dhe degët e Thesarit kishin bllokuar për 17 ditë pagat e sistemit të drejtësisë, duke mbrojtur qëndrimin se formula që rezultonte nga paragrafi 110 i vendimit nr. 15/2026 nuk mund të zbatohet pa miratimin e një ligji të ri. Ky qëndrim u kundërshtua gjyqësisht dhe gjykatat administrative pranuan kërkesat për sigurimin e padisë. Vetëm në ekzekutim të këtyre vendimeve u procesuan pagat e muajit gusht 2026, ndërkohë që gjykimet e themelit vijonin. Ligji nr. 95/2026 u miratua, u shpall, u botua dhe hyri menjëherë në fuqi më 18.09.2026, pikërisht në kohën kur masat e sigurimit po prodhonin efektet e tyre dhe pozicioni i organeve financiare të paditura ishte kufizuar nga gjykatat.

81. Ligji nr. 95/2026 nuk vendos vetëm një rregullim të përgjithshëm për të ardhmen. Nëpërmjet nenit 3, ai i shtrin efektet financiare nga data 01.04.2023, pra pikërisht nga data e përcaktuar në paragrafin 110 të vendimit nr. 15/2026 për llogaritjen e efekteve financiare dhe të pagesave të prapambetura. Në këtë mënyrë, ligji ndërhyt mbi të njëjtën periudhë, të njëjtën marrëdhënie juridike dhe të njëjtën bazë normative që përbëjnë objektin e proceseve të varura. Prapaveprimi nuk paraqitet si pasojë anësore e ligjit, por si mekanizmi përmes të cilit synohet të ripërcaktohen ex post të drejtat dhe detyrimet që janë bërë tashmë objekt i shqyrtimit gjyqësor.

82. Ndërhyrja është edhe më e rëndë për shkak se baza juridike e padive dhe e masave të sigurimit nuk buron vetëm nga legjislacioni i zakonshëm, por nga vendimi nr. 15/2026 i Gjykatës Kushtetuese. Me këtë vendim, Gjykata caktoi datën 31.07.2026 si afatin përfundimtar të ndërhyrjes së Kuvendit dhe përcaktoi në paragrafin 110 pasojën juridike të mosmiratimit të ndryshimeve brenda këtij afati. Me kalimin e datës 31.07.2026, formula e shfuqizuar humbi fuqinë kalimtare, ndërsa u aktivizua pasoja e përcaktuar nga Gjykata Kushtetuese. Ligjvënësi nuk mund ta kapërcejë mosrespektimin e këtij afati duke miratuar më vonë një ligj dhe duke i dhënë atij fuqi prapavepruese, sikur ndërhyrja të ishte realizuar brenda afatit kushtetues.

83. Nëse do të pranohej e kundërta, Kuvendi do të mund të mos zbatonte një vendim kushtetues brenda afatit detyrues, të lejonte prodhimin e pasojave juridike të përcaktuara prej tij dhe më pas t'i zhbënte ato në mënyrë prapavepruese. Një rezultat i tillë do ta vendoste fuqinë detyruese të vendimit të Gjykatës Kushtetuese në varësi të vullnetit të mëvonshëm të organit që kishte detyrimin ta zbatonte, në kundërshtim me nenet 4, 116, 124 dhe 132 të Kushtetutës. Për rrjedhojë, ligji nr. 95/2026 nuk ndryshon thjesht një formulë page, por cenon autoritetin dhe efektivitetin e një vendimi kushtetues përfundimtar e detyrues.

84. Efekti objektiv i ligjit është ndryshimi gjatë gjykimit i elementit juridik vendimtar të mosmarrëveshjeve. Përpara miratimit të tij, gjykatat administrative duhej të përcaktonin nëse, pas datës 31.07.2026, organet financiare kishin detyrimin të procesonin listëpagesat sipas pasojës së parashikuar në paragrafin 110 të vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese. Përmes fuqisë prapavepruese, ligji nr. 95/2026 zëvendëson bazën normative mbi të cilën duhet të zgjidhet kjo pyetje dhe përvetëson në thelb pozicionin e mbajtur nga organet shtetërore të paditura. Një pretendim i njërës palë në proces shndërrohet kështu në një normë detyruese për gjykatën.

85. Në zbatim të ligjit të ri, proceset mund të vazhdojnë formalisht, por paditë rrezikojnë të mbeten pa objekt ose pa një perspektivë reale dhe efektive shqyrtimi. Ligji neutralizon bazën juridike të masave të sigurimit, vendos në diskutim efektet financiare të prodhuara në ekzekutim të tyre dhe paracakton mënyrën e zgjidhjes së çështjeve të themelit. Kështu, gjykatave u mbetet vetëm forma e jashtme e juridiksionit, ndërsa premisa normative që përcakton rezultatin ndryshohet nga ligjvënësi gjatë zhvillimit të procesit. Kjo është pikërisht ndërhyrja që ndalohet nga standardet *Stran* dhe *Zielinski*.

86. Cenimi nuk përjashtohet nga fakti se ligji është propozuar formalisht nga deputetë dhe jo nga Këshilli i Ministrave. Standardi i GJEDNJ-së nuk mbështetet te identiteti formal i iniciuesit dhe as kërkon provimin e një bashkërendimi subjektiv ndërmjet organeve shtetërore. Vlerësimi lidhet me përmbajtjen, kohën, mënyrën dhe efektin objektiv të ndërhyrjes. Në rastin konkret, ligji prodhon avantazh të drejtpërdrejtë

për organet shtetërore të paditura, duke ndryshuar në favor të tyre rregullin juridik që përbën objektin e proceseve.

87. Po kështu, interesat e mundshëm financiarë ose buxhetorë nuk përbëjnë arsye detyruese të interesit të përgjithshëm. Në jurisprudencën e GJEDNJ-së, rreziku financiar nuk mjafton për të përligjur zëvendësimin e gjykatave nga ligjvënësi. Kjo vlen me më shumë forcë kur detyrimi financiar buron nga një vendim i Gjykatës Kushtetuese dhe lidhet me pagën e magistratëve, e cila mbrohet nga neni 138 i Kushtetutës si garanci materiale e pavarësisë së pushtetit gjyqësor. Mungesa e konsultimit të kërkuar nga vendimi nr. 15/2026 i Gjykatës Kushtetuese, hyrja e menjëhershme në fuqi dhe shtrirja e efekteve për më shumë se tre vjet prapa e dobësojnë më tej çdo pretendim për domosdoshmëri dhe proporcionalitet të ndërhyrjes.

88. Për sa më sipër, vlerësimi i përmbajtjes, fuqisë prapavepruese, kohës së miratimit dhe pasojave të ligjit nr. 95/2026 tregon se ndërhyrja ligjore kapërcen kufijtë e kompetencës së Kuvendit për rregullimin e përgjithshëm të marrëdhënieve juridike. Ajo ndikon drejtpërdrejt në procese gjyqësore të varura, ndryshon gjatë gjykimit bazën juridike të tyre, përvetëson pozicionin e organeve shtetërore të paditura, neutralizon mbrojtjen e përkohshme të dhënë nga gjykatat dhe cenon fuqinë detyruese të vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese.

89. Në këto rrethana, ligji nr. 95/2026 cenon parimin e shtetit të së drejtës, sigurinë juridike, ndarjen dhe balancimin e pushteteve, barazinë e armëve, pavarësinë e gjykatave dhe të drejtën për proces të rregullt ligjor. Për rrjedhojë, ai është i papajtueshëm me nenet 4, 7, 42, 116, 124, 132, 138 dhe 145 të Kushtetutës, të interpretuara në lidhje me nenin 6, pika 1, të KEDNJ-së.

F. Cenimi i standardeve kushtetuese të procesit të rregullt ligjvënës në miratimin e ligjit nr. 95/2026

90. Një ndër çështjet për të cilat Gjykata Kushtetuese ka arsyetuar dhe orientuar Kuvendin dhe Këshillin e Ministrave ka qenë, që gjatë procedurës paralegjislativ apo legjislativ të amendimit të Ligjit nr. 96/2016, të realizohet procesi i konsultimit me subjektet kryesore të sistemit të drejtësisë, qoftë autoritetet shtetërore dhe subjektet e shoqërisë civile të profesioneve të drejtësisë. Ndër të tjera në vendimin nr. 15/2026 Gjykata Kushtetuese ka arsyetuar se procedura parlamentare e miratimit të ligjit nr. 33/2023 nuk ka qenë efektive, duke patur parasysh se nuk ka patur akses real dhe efektiv të hapësirës parlamentare ligjbërëse sa i takon organeve të sistemit të drejtësisë dhe subjekteve të shoqërisë civile të gjyqtarëve dhe prokurorëve. Kjo do të thotë se Kuvendi dhe Këshilli i Ministrave kishin detyrë që në procedurën paraligjvënëse dhe në atë ligjvënëse të siguronin për organet e sistemit të drejtësisë dhe subjektet respektive të shoqërisë civile të gjyqtarëve dhe prokurorëve aksesin e nevojshëm bashkëpunues institucional për të marrë mendimin e tyre dhe për të bërë objekt debate idetë dhe propozimet apo analizat eventuale të gjithsecilit në funksion të përzgjedhjes së një formule ligjore kushtetutshmërisht të pranueshme, qoftë nga pikëpamja e nenit 138 të Kushtetutës dhe e zbatimit të Vendimit nr. 35/2022 dhe Vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese.

91. Me keqardhje kemi përjetuar se nga Shkurti, momenti i vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese, e deri me datë 31.07.2026, momenti kur dispozita amenduese e

ligjit nr. 33/2023 u shfuqizua nga rendi juridik, nga ana e Këshillit të Ministrave dhe Kuvendi nuk ka patur asnjë ftesë zyrtare dhe jo të tillë për të bashkëpunuar lidhur me ndonjë iniciativë konkrete amenduese të ligjit nr. 96/2016.

92. Me keqardhje kemi marrë dijeni me datë 02.09.2026 nga ana e Këshillit të Lartë Gjyqësor se në Kuvend ka një propozim amendues të ligjit nr. 96/2016, konkretisht të depozituar nga dy deputetë, me anën e së cilit ishin propozuar të ndryshonin disa dispozita për regjimin financiar të pagave të gjyqtarëve, prokurorëve, Prokurorit të Përgjithshëm, gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë dhe gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese. Na është kërkuar me urgjencë prej dy ditësh që të depozitojmë mendimet me shkrim drejtuar Këshillit të Lartë Gjyqësor, në mënyrë që ky i fundit t'ia përcjellë ato Kuvendit. Megjithatë koha e vendosur në dispozicion ka qenë tërësisht e pamjaftueshme për të hulumtuar, analizuar dhe hartuar një mendim profesional dhe konstruktiv, i jemi përgjigjur kësaj ftese konsultimi publik por të ndërgjegjshëm se nuk mund të mjaftonin dy ditë për të realizuar atë çfarë Gjykata Kushtetuese ka lënë si detyrë përfundimtare në vendimin nr. 15/2026 për rregullimin e ligjit amendues mbi pagat e magjistratëve. Gjithsesi kemi arritur të dërgojmë në Këshillin e Lartë Gjyqësor me shkrim edhe mendimin dhe oponencën tonë.

93. Me datë 15.09.2026, gjatë orës 12:30 njoftohemi me email nga Kuvendi se duhet të paraqitemi në komisionet respektive të tij për t'u dëgjuar si subjekt i interesuar mbi amendimet e Ligjit nr. 96/2016. Mbledhjet ishin caktuar nga ora 13:00 e në vijim në dy komisionet respektive. Megjithatë ishim të ndërgjegjshëm se do të duhej ditë dhe jo minuta kohë për t'u përgatitur në këtë debat parlamentar dhe për t'u konsultuar ndërmjet komunitetit tonë profesionist, vetëm qëllim-mirë dhe për të treguar vullnetin bashkëpunues dhe konstruktiv me Kuvendin, pranuar ftesën, prezantuar idetë tona dhe iu përgjigjëm pyetjeve të deputetëve.

94. Akoma me më shumë keqardhje konstatuam se në Komisionin për çështjet ligjore, administratën publike dhe të drejtat e njeriut, para se të ftoheshim të parashtronim qëndrimin tonë, nga një deputet ishim paraqitur amendime të amendimeve të projektligjit që ne na ishte bërë me dije. Këto amendime të amendimeve nuk na u bënë me dije as aty për aty dhe as më parë. Kjo do të thotë se mbi to nuk kemi patur as mundësi zyrtare dhe as faktike për t'i njohur, konsultuar dhe më tej diskutuar. Pikërisht këto amendime të amendimeve shërbyen për të marrë trajtën finale të këtij projektligji dhe më tej për t'u ndërruar në Ligjin nr. 95/2026. Ndërkohë nuk patëm mundësi të njiheshim me mendimin dhe pëlqimin e Presidentit të Republikës për hyrjen në fuqi të ligjit menjëherë, sipas pikës 4 të nenit 84 të Kushtetutës, si një ndër dokumentet parlamentare me rëndësi thelbësore legjislative për hyrjen në fuqi në një mënyrë të jashtëzakonshme të ligjit.

95. E gjithë kjo që u parashtrua më lart passjell konkluzionin se as Këshilli i Ministrave nuk ka patur vullnet bashkëpunues dhe konstruktiv institucional për të ndarë tryezën e bashkëpunimit me magjistratët, institucionet e sistemit të drejtësisë dhe shoqërinë respektive civile profesioniste të tyre në hartimin e amendimeve të ligjit nr. 96/2016. Nga ana tjetër ky vullnet ka munguar efektivisht dhe praktikisht edhe tek Kuvendi, i cili e ka realizuar procedurën e konsultimit publik vetëm formalisht dhe për të pasqyruar në procesverbalet respektive se paragrafi 98 i vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese është lexuar, është mbajtur parasysh dhe është zbatuar në hartimin e ligjit nr. 95/2026. Por realisht dhe efektivisht aksesit i magjistratëve, institucioneve të larta të

sistemit të drejtësisë dhe shoqërisë civile magjistrate ka munguar dhe se jurisprudenca relevante e Gjykatës Kushtetuese nuk është respektuar.

96. Ne vlersojmë se procesi legjislativ nëpër të cilin është miratuar Ligji nr. 95/2026 nuk ka qenë i rregullt, sipas standardeve të parashikuara universalisht në pikën 1 të nenit 42 të Kushtetutës për çdo proces ligjor që ndërmerret dhe zhvillohet në Republikën e Shqipërisë. Duhet të kuptohet se demokracia përbën një sistem qeverisës ku institucionet kryesore të shtetit e përftojnë legjitimitetin e tyre ose drejtpërdrejt nga vota e popullit ose nga institucione të tjera të cilët nga ana e tyre zgjidhen me votim të drejtpërdrejt. Sigurisht që në një sistem demokratik çështjet që shtrohen për diskutim dhe kërkojnë zgjidhje nuk i orientojnë të gjithë përfaqësuesit e sovranit në një linjë. Në një shoqëri pluraliste është e natyrshme që zgjidhjet që ofrohen për problemin të jenë disa. Kjo përbën dhe gurthemelin e krijimit të mazhorancave e minorancave në lidhje me determinimin e vullnetit sovran. Që këtu krijohet premisa që grupime të caktuara individësh, të organizuar politikisht dhe të udhëhequr nga ide të përbashkëta, të synojnë marrjen e pushtetit me qëllim kanalizimin e vullnetit të sovranit përmes një programi qeverisës që pasqyron idetë e tyre.

97. Me marrjen e pushtetit partitë politike vënë në jetë programin politik për të cilin dhe janë mandatuar nga shumica e të qeverisurve. Megjithatë, edhe pse teorikisht forca politike që është në pushtet nuk ka ndonjë kufizim në lidhje me materializimin në ligje të këtij programi, në fakt ekzistojnë dy barriera të cilat jo vetëm e kanalizojnë në hullinë e ligjshmërisë veprimtarinë politike por edhe e bëjnë llogaridhënëse në raport me zgjedhësit, të cilët janë burimi i sovranitetit.

98. E para lidhet me konceptin e shtetit të së drejtës, sipas të cilit çdo organ i pushtetit publik duhet që veprimtarinë e tij ta kryejë në përputhje me kushtetutën, ligjeve të dala në bazë e për zbatim të kushtetutës si dhe të drejtën ndërkombëtare të detyrueshme për shtetin. Koncepti i shtetit të së drejtës, nga ana tjetër, imponon që institucionet shtetërore të respektojnë të drejtat dhe liritë themelore të cilat përbëjnë themelin e rendit juridik.

99. E dyta ka të bëjë me përgjegjshmërinë dhe llogaridhënien në ushtrimin e pushtetit. Një forcë politike e ardhur në pushtet nuk është e lidhur me ndonjë mandat detyrues nga pjesa e elektoratit që e ka votuar por ajo është e imponuar që brenda programit politik të shpallur në zgjedhje të përpiqet të harmonizojë me sa të jetë e mundur interesat e sa më shumë grupeve të shoqërisë.

100. Sistemi demokratik i qeverisjes nuk është një sistem ku një grupim i caktuar i shoqërisë me marrjen e pushtetit i shpall luftë grupeve të tjera. Kjo është karakteristikë e sistemeve diktatoriale dhe e filozofisë së tyre të “luftës së klasave”. Në një sistem demokratik vërtet pushteti i takon shumicës por kjo nuk do të thotë se kemi të bëjmë me një diktat të saj. Demokracia si sistem zbatohet përmes parimeve të konstitucionalizmit dhe sundimit të së drejtës. Në një demokraci pushteti i shumicës ushtrohet për aq sa nuk cenon të drejtat e pakicës dhe në tërësi të drejtat e liritë themelore të njeriut. *Qëllimi i vërtetë i Kartës së të Drejtave (Bill of Rights) ishte që të përjashtonte disa çështje nga përplasjet e debatit politik, t’i vendoste ato përtej vullnetit të mazhorancave dhe zyrtarëve si dhe t’i sanksiononte si parime ligjore, të zbatueshme nga gjykatat. E drejta e jetës, lirisë dhe pronës, e drejta e fjalës, e shtypit, e drejta e besimit dhe e organizimit si dhe të*

drejta të tjera themelore nuk mund t'i nënshtrohen votimit, ato nuk mund të varen nga rezultatet e zgjedhjeve (shih vendimin e Gjykatës Supreme të Shteteve të Bashkuara të Amerikës Ë. Va. Bd. of Educ. v. Barnette, 319 U.S. 624, 638, 1943).

101. Një nga karakteristikat e demokracisë është debati publik dhe rrahja e mendimeve. Ky është një tipar që jo vetëm duhet të përshkojë punën e organeve ligjvënese por edhe shoqërinë në tërësi. Nga ana e tij organi ligjvënës nuk duhet ta kufizojë debatin vetëm tek ai politik që zhvillohet në seancën plenare apo edhe në komisionet e përhershme parlamentare. Koncepti i debatit dhe përballjes së alternativave është më i gjerë se kaq. Një organ ligjvënës, i cili është drejtpërdrejt përgjegjës përpara sovranit, në ndërmarrjen e iniciativave legjislative duhet të tërheqë mendimin e sa më shumë grupeve të interesit, për më tepër kur bëhet fjalë për masa ligjore që cenojnë në mënyrë direkte të drejtat dhe liritë themelore.

102. Pëlqimi i të qeverisurve është një vlerë themelore në konceptin tonë për një shoqëri të lirë dhe demokratike. Për më tepër demokracia, në kuptimin e vërtetë të fjalës, nuk mund të ekzistojë pa shtetin e së drejtës. Është e drejta ajo që krijon strukturën brenda së cilës “vullneti sovran” përcaktohet dhe zbatohet. Me qëllim që të kenë legjitimitet, institucionet demokratike, në fund të fundit, duhet të kenë një bazë ligjore. Kjo do të thotë që institucionet publike të krijuara nga Kushtetuta duhet të lejojnë pjesëmarrjen e qytetarëve dhe të jenë llogaridhënëse ndaj tyre. Megjithatë, në të njëjtën mënyrë, një sistem qeverisjeje nuk mund të mbijetojë vetëm në zbatim të ligjit. Një sistem politik duhet të posedojë gjithashtu legjitimitet dhe, në kulturën tonë politike, kjo kërkon një ndërveprim midis parimit të shtetit të së drejtës dhe atij të demokracisë. Sistemi duhet të jetë i aftë për të pasqyruar aspiratat e popullit. Por ka edhe përtej kësaj. Kërkesa e rendit tonë juridik për legjitimitet mbështetet gjithashtu në një apel tek vlerat morale, shumë prej të cilave janë sanksionuar në përmbajtjen e kushtetutës. Do të ishte një gabim i madh nëse legjitimiteti do të barazohej vetëm me “vullnetin sovran” apo “parimin e mazhorancës”, duke përjashtuar vlerat e tjera kushtetuese.

102.1. Si përfundim, duhet të nënvizohet se një demokraci funksionale kërkon një proces të vazhdueshëm dialogu. ... Askush nuk e ka monopolin e të vërtetës dhe sistemi ynë i atribuohet besimit që në një treg idesh mund të arrihen zgjidhjet më të mira për problemet publike. Pashmangshmërisht do të ketë edhe zëra kundër. Një sistem demokratik qeverisjeje është i bindur që këto zëra kundër duhet të merren në konsideratë dhe përpiqet për t'i pranuar e për t'i kanalizuar ato përmes ligjeve, mbi bazën e të cilëve të gjithë mund të jetojnë në një komunitet (*shih vendimin e Gjykatës Supreme të Kanadasë Non – charter case of the secession of Quebec, 1998*).

103. Tërheqja e mendimit nga grupet e ndryshme të interesit, të cilat potencialisht mund të preken nga një masë legjislative, përbën jo vetëm një mjet për të arritur përfundimin më të pjekur dhe më të pranuar por edhe një garanci nga ndikimet ekstraligjore të grupeve të fuqishme ekonomike, të cilat përmes kanaleve jotransparente mund ta çojnë ligjvënësin në miratimin deri të ligjeve në interes të tyre. Për këtë shkak, debati publik edhe për ato nisma legjislative të cilat nuk vijnë nga zgjedhësit, do të hidhte dritë mbi të gjithë procesin ligjformues por edhe do t'i jepte legjitimitetin e duhur organit legjislativ.

104. Parimi i demokracisë përfaqësuese nuk nënkupton që gjatë kohës ndërmjet dy zgjedhjeve përfaqësuesit janë të papërgjegjshëm për veprimtarinë e tyre. Është e

vërtetë që një mandat i dhënë nuk mund të revokohet por po kaq e vërtetë është që ushtrimi i tij bëhet vazhdimisht me përgjegjësinë për realizimin e interesave të sovranit dhe nën mbikëqyrjen e tij. Dhe mbikëqyrja në një demokraci përfaqësuese bëhet pikërisht përmes proceseve të hapura dhe informuese.

105. Parimi i dëgjimit të palës tjetër (*audi alteram partem*) nuk është vetëm një parim i procesit të rregullt gjyqësor. Ai është një parim universal që shtrihet edhe në procesin legjislativ. Procesi legjislativ, ashtu si dhe ai gjyqësor, duhet të përmbushë standardet e procesit të rregullt ligjor. Ky është një postulat që është vendosur tashmë nga jurisprudenca e Gjykatës Kushtetuese: “... Gjykata ka theksuar se çdo organ i pushtetit publik gjatë ushtrimit të funksioneve të tij kushtetuese e ligjore është i detyruar të respektojë standardet e gjithëpranuara demokratike që lidhen me procesin e rregullt, të cilat kanë gjetur pasqyrimin e tyre në Kushtetutë.” (shih vendimet e Gjykatës Kushtetuese nr. 75/2002, nr. 76/2002 dhe 17/2010).

106. Respektimi i standardeve demokratike të një procesi të rregullt ligjor nga ana e ligjvënësit, nuk bën fjalë vetëm për ato rregulla formale që përshkruhen në Kushtetutë dhe në Rregulloren e Kuvendit, si kuorumi, afatet minimale për shqyrtimin e projektligjit, mënyra e votimit, modalitetet e hyrjes në fuqi etj., por imponon edhe diskutimin me të gjithë grupet e shoqërisë që preken apo ekziston mundësia që të preken nga projektligji. Sigurisht që në fund të fundit i takon e drejta Kuvendit, ose më saktë shumicës përfaqësuese të tij, për të vendosur nëse këto mendime do të merren ose jo parasysh apo sa do të merren parasysh. Megjithatë, kjo nuk e përjashton nga detyrimi për të thithur të gjithë opinionet e vlefshme në këtë drejtim. Ngjashëm, edhe në një proces gjyqësor, i takon gjykatës në fund të procesit të vendosë dhe i takon bindjes së saj të brendshme për shkallën e marrjes në konsideratë të parashtrësive të palëve, por kjo nuk i jep të drejtë të mos dëgjojë ose të paktën të mos thërrasë palët në gjykim. Një sjellje e kundërt do të çonte në prishjen e vendimit si pasojë e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor.

107. Siç u theksua, deputetët përfaqësojnë të gjithë popullin dhe jo vetëm votuesit e zonës që i ka zgjedhur. Kjo mbart një dimension të madh lidhur me kuptimin e drejtë të demokracisë. Të zgjedhurit, edhe pse i përkasin një force të caktuar politike dhe janë ngarkuar nga kjo e fundit për të përmbushur programin politik për të cilin janë mandatar nga populli, duhet të kenë në plan të parë realizimin e interesit të përgjithshëm, i cili pa mëdyshje gjen pasqyrim edhe në këtë program politik. Kjo rrjedh nga dy premisa. E para, përkatësia politike nuk e zhvesh deputetin nga besnikëria ndaj zgjedhësve dhe popullit në tërësi, nga i cili edhe i buron mandati përfaqësues. E dyta, asnjë program politik nuk guxon të mbrojë interesat e një shtrese të vetme të shoqërisë në kurriz të të tjerave. Të gjithë programet politike, secili me modelet e veta, synon të përafrojë dhe të kënaqë interesat e sa më shumë grupeve shoqërore. **Nga kjo analizë, arrihet lehtë në përfundimin se edhe në një proces politik ligjbërjeje, cenimi i standardeve demokratike çon në antikushtetutshmërinë e produktit, i cili është ligji. Cenimi i standardeve të procesit të rregullt ligjor e bën veprimtarinë ligjvënëse dhe ligjin në tërësinë e tij antikushtetues.**

108. Duke iu rikthyer çështjes në shqyrtim, sikurse mund të konstatohet nga parashtrimet më lart, rezulton se Këshilli i Ministrave nuk ka treguar asnjë vullnet para procesit legjislativ për të realizuar bashkëpunim institucional me sistemin e drejtësisë dhe

shoqërinë civile të magistratëve. Më tej Kuvendi nuk ka realizuar asnjë takim, qoftë nga ana e Këshillit të Legjislacionit apo Komisionit të çështjeve ligjore, administratës publike dhe të drejtat e njeriut deri në Shtator të vitit 2026. E vetmja ftesë për përcjellje mendimi ka ardhur përmes Këshillit të Lartë Gjyqësor me datë 02.09.2026 dhe duke u lënë dy ditë kohë për dhënien e mendimit. Më tej jemi ftuar fizikisht në mbledhjen e Komisionit të çështjeve ligjore, administratës publike dhe të drejtat e njeriut me datë 15.09.2026 në orën 12:30 për t'u paraqitur në orën 13:00. Aty nuk n'a janë bërë me dije amendamentet e amendamenteve të projekt-ligjit, pikërisht ato që i dhanë formën përfundimtare Ligjit nr. 95/2016. Kjo do të thotë se ky proces legjislativ nuk është konformuar me paragrafin 98 të Vendimit nr. 15/2026 të Gjykatës Kushtetuese dhe gjithashtu edhe me standardet e procesit të rregullt legjislativ, sipas pikës 1 të nenit 42 të Kushtetutës.

109. Vlerësojmë se standardet që synohen të arrihen nga procesi i rregullt legjislativ, sipas pikës 1 të nenit 42 të Kushtetutës, kanë për qëllim të sigurojnë pasjen e një demokracie të qëndrueshme e funksionale. Një demokraci e tillë në plan të parë ka interesat e qytetarit dhe në të njëjtën kohë nuk lejon që ligji, si produkti më i qenësishëm i saj, i cili përfaqëson ngjizjen dhe formëzimin e vullnetit të sovranit, të denatyrohet si pasojë e presionit të grupeve të fuqishme të interesit.

110. Një ligjvënës i matur dhe i besueshëm, edhe pse mund të synojë të zgjidhë pozitivisht një situatë në dukje të pafavorshme për interesin publik, duhet të gjejë mjetet dhe metodat kushtetutshmërisht të përshtatshme për të realizuar qëllimin e tij. Ai duhet të synojë përputhjen e interesave në mënyrën më madhe të mundshme, bazuar në parimin e proporcionalitetit. *Kur situata paraqitet e tillë që interesat e njerëzve kanë një prirje për të mos u përputhur, është detyra e zyrtarëve që këta njerëz kanë zgjedhur për të qenë mbrojtësit e këtyre interesave, për të përballuar zhgënjimin e përkohshëm, me qëllim për tu dhënë njerëzve kohë dhe mundësi për një reflektim më të qetë dhe të përmbajtur (Shih Letrat e Federalistit, letra Nr. 71, Aleksandër Hamilton).*

111. Siç u theksua edhe më lart, vlerësojmë se paragrafi i parë i nenit 42 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë është një ndërthurje e amendamenteve V dhe XIV të Kushtetutës së Shteteve të Bashkuara të Amerikës. Në këtë aspekt, jurisprudenca e Gjykatës Supreme të Shteteve të Bashkuara të Amerikës do të ishte shumë e dobishme për të kuptuar standardet e procesit të rregullt ligjor dhe për më tepër jo vetëm në konceptin e saj thjesht procedural gjyqësor. Në jurisprudencën e kësaj gjykate por edhe në përgjithësi ne vendet me traditë anglosaksone tashëm është pranuar gjerësisht kontrolli i kushtetutshmërisë së ligjeve si rrjedhojë e shkëljes së procesit të rregullt ligjor legjislativ apo që ndryshe është emërtuar si “*legislative due process*”. Këtu mund të përmendim çështjet Shtetet e Bashkuara k. Lopez (514. US. 549, 1995) që lidhet me shfuqizimin e një ligji federal i cili ndalonte mbajtjen e armëve afër zonave të shkollës, *Shtetet e Bashkuara k. Morrison* për shfuqizimin e Aktit për parandalimin e dhunës ndaj grave (529. US. 598, 614 – 17, 2000) *Bordi Administrativ i Universitetit të Alabamës k. Garret* si dhe vendimi i Gjykatës Supreme të Kanadasë *Fisi Haida k. British Columbia* (Ministri i Pyjeve, 2004).

112. Për sa u parashtrua më sipër, arrijmë në përfundimin se Ligji nr. 95/2026 është miratuar në kundërshtim me standardet e procesit të rregullt ligjor legjislativ, sipas

paragrafit të parë të nenit 42 të Kushtetutës, dhe se për rrjedhojë, edhe për këtë konkluzion kushtetues duhet të shfuqizohet si antikushtetues.

G. KONKLUZIONE

112. Sa më sipër u arsyetua, SHKGJRSH, SHPRSH dhe UGJ.SH kërkojnë:

- 1. Shfuqizimin në tërësi të Ligjit nr. 95/2026, datë 18.9.2026 Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 96/2016, “Për statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar.**
- 2. Pezullimi i zbatimit të Ligjit Nr. 95/2026, deri në hyrjen në fuqi të vendimit përfundimtar të Gjykatës Kushtetuese.**

KRYETARI I SHKGJRSH
ENGERT PËLLUMBI

KRYETARI I SHPRSH
GEZIM SPAHIU

KRYETARI I UGJSH
GERD HOXHA